

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, četrtek, 6. aprila 1950

LETO XI, ŠT. 83 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

Maršal Tito voditeljem predvojaške vzgoje in predstavnikom Zveze borcev

Včeraj popoldne je sprejel maršal Tito predstavnike vzgojiteljev za predvojaško vzgojo in funkcionarje državnih odborov Zveze borcev. Delegacija sta predstavila minister zvezne vlade Osman Karabegović in generalni major Vujadin Popović.

V imenu državnih odborov Zveze borcev so bili v delegaciji iz Srbije Sreta Kovačević, iz Hrvaške Franjo Skolčić, iz Slovenije Stanko Semčič - Daki, narodni heroj, iz Bosne in Hercegovine Ljubisa Popović, iz Makedonije Ilija Spirovski in iz Crne gore Vlado Rajčević.

Med daljšim razgovorom so člani delegacije obvestili maršala Tita o podrobnostih dela v njihovih organizacijah, ki zajemajo sto tisoče naših mladih ljudi mesta in vasi.

Program pouka predvojaške vzgoje se razvija po predpisih uredbe, ki je bila v tem namenu sprejeta. V številnih vzgojnih središčih so deležni naši mladinci, delavci, kmetje, študenti in srednješolski potrebne osnovne, vojaškostrokovne in vojaškopolične izobrazbe.

Predvojaška vzgoja omogoča našim mladincem, da se pripravijo za obrambo neodvisnosti svoje države ter ustvarja iz njih dostojne, požrtvovalne in zavedne graditelje socializma.

Ko je general Popović govoril o uspehih vzgoje in o motnjah, na katere naletoji pri delu, je poudaril, da je na največ krajih, zlasti pa v solah in fakultetah, mladina stoodstotno zaposlena ter da je število izostankov od posameznih ur malenkostno.

O pomenu predvojaške vzgoje in pomoči, ki naj jo ljudske oblasti, vodstva podjetij in množične organizacije, zlasti pa Zveza borcev izkažejo vzgojnimi središči in voditeljem predvojaške vzgoje na terenu, je maršal Tito med drugim dejal:

So ljudje, ki ne razumejo pomena predvojaške vzgoje, čeprav je ta veličanski. Zaradi takega napačnega razumevanja naletoje pri svojem delu na določene težave, med njimi tudi na take, da se delo učitelja in komandirja, ki pristojno vodita pouk, ne beleži v frontnih organizacijah po številu danih ur, pa čeprav prispevata letno po tri sto in več prostovoljnih ur. Pri

tem delu je to njihovo sodelovanje zelo koristno ter ga je treba smatrati kot sodelovanje ljudi pri splošnih naporih, ki jih izvajajo naši delovni ljudje in naši člani organizacije Ljudske fronte.

Po mojem mišljenju je predvojaška vzgoja ena najvažnejših zaposlitev. Predvojaško vzgojo smo uvedli zaradi tega, ker mora biti naša vojska zaradi obrambe neodvisnosti naše države pred vsakim napadalcem kvalitativno in vsakega pogledu na visoki stopnji. Dobro kvaliteto pa je mogoče doseči ne samo v vojski, temveč tudi v predvojaški vzgoji. Razen tega bo s časom mogoče, da se bodo naši ljudje, izsolani v predvojaški vzgoji, čimprej vrnil v vojsko v gospodarstvo, kar nam bo prav tako prineslo velikanske koristi. Če upoštevamo koristnost predvojaške vzgoje za obrambo naše države in za gospodarsko življenje, tedaj je jasno, da moramo po naših organizacijah in ljudskih oblastih, pri upravnih podjetjih in drugih doseči, da se pravilno zajame pomen te vzgoje. Organizacije Zveze borcev se morajo pri tem prav posebno aktivirati, zlasti v oddaljenih krajih naše države. Naši državljani morajo doseči vojaško kulturo, s časom pa prav tako še obširnejšo tehnično kulturo. Eno kot drugo pa bodo dosegli v prvi vrsti v predvojaški vzgoji, nato pa v vojski. Predvojaška vzgoja krepi fizično in umsko mladega človeka in neverjetno ostru njegov razum ter njegovo sposobnost za hitro razumevanje in reagiranje.

Nato je naglasil potrebo vzgoje mestne in vaske ženske mladine za izvrševanje raznih služb pasivne obrambe, za izvrševanje prve pomoči in drugih dolžnosti.

Naše pripravljenosti v pogledu predvojaške vzgoje, je dejal maršal Tito, ne smemo razumeti kot nekaj, kar delamo zato, ker je vojna na pragu — zato, da bi se lahko jutri borili. Gre za to, da se bomo, čim bolj bomo močni in pripravljeni, toliko manj predalji zaslepljenosti, ker nečemo dopustiti, da bi bili iznenadeni od eventualnega napadalca.

Izkušnje so pokazale, da napadalec vedno naprej oceni vse možnosti. Tako je delal tudi Hitler, ko je zavzel posamezne evropske države. On se ni naslanjal samo na svojo silo, temveč je ustvarjal peto kolono ter v notranjosti miniral in razbijal te države nacionalno in politično.

Tudi Jugoslavija je bila razbita, vendar je naša Partija pokazala, kaj zmre, Vilja je vero našim ljudem v njihovo sposobnost, da so se borili in da so zadajali udarce sovražniku. Pripravljeni moramo biti, ker moramo samo tedaj brez razburjenja in popolnoma skladno delati. Mi nikomur ne grozimo, zavedamo pa se, da varujemo in branimo, kar je naše.

Predstavniki predvojaške vzgoje in Zveze borcev, ki so bili maršalovi gosti pri kosilu, so izročili v imenu mladincev iz vseh krajev naše države in članov Zveze borcev večje število raznih daril tovarišu Titu.

V Tomaju, ki slovi po svojem teranu. Spomladi skrbno obrezujejo in vežejo trto

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

4. aprila je bila seja Izvršnega odbora OF Slovenije pod predsedstvom predsednika OF tov. Josipa Vidmarja. Izvršni odbor OF Slovenije je razpravljal o delu frontnih organizacij v predvolivni kampanji ter analiziral uspehe volitev v Ljudsko skupščino FLRJ. Na osnovi ugotovljenih dejstev v zvezi z delom frontnih organizacij je bilo sprejetih več odgovarjajočih organizacijskih ukrepov, ki bodo prispevali k nadaljnji utrditvi Osvobodilne fronte. Poleg tega so na seji razpravljali in sklepali o proslavi obletnice ustanovitve OF ter proslavi 1. maja. Sekretariat IO OF Slovenije je pooblaščen, da bo sklepe po svojih organizacijah izvedel.

Gradnja modernega mlina v Metkoviču

V Metkoviču v Dalmaciji gradijo moderen mlin, v katerem bodo lahko vsak dan zmlele nad tri vagone žita. Poleg mlina postavljajo veliko skladišče, v katerem bo mogoče shraniti nad 500 vagonov zmletega žita.

Trboveljski rudarji presegli plan za 6%

Rudarji v Trbovljah se tudi letos uspešno bore za izpolnitev povečanih planskih nalog in so že v prvem četrtletju dosegli pomemben uspeh. V januarju so zaradi snega in mraza ter pomanjkanja delovne sile nasproti planu sicer zaostali, izpolnili so le 94,5% toda že v februarju so plan dosegli odstotno. V marcu pa so si postavili veliko nalogo: v stalnem tekmovanju v počastitev volitev so sklenili ne le mesečno plansko nalogo, marveč tudi nadomestiti ves zaostanek iz januarja in tako izvršili celotno plansko nalogo prvega četrtletja. To jim je v resnici uspelo. Plan za marec so izpolnili s 106%, četrtletni plan pa s 100,3%. Ves marec so se morali boriti za vsako tono povečane proizvodnje. V počastitev volitev so se zavezali do konca leta izkopati s prostovoljnimi delom 25.300 ton premoga. Eno četrtino te letne obveznosti pa so že izpolnili v marcu. Trboveljski rudarji se zavedajo, kako nujno potreben je premog naš industriji, zavedajo se tudi, da potrebuje naša industrija čedalje več premoga. Zato stalno tekmujejo, da bi dosegli čim boljše uspehe. Njihova letošnja planska naloga je visoka. Z izpolnitvijo plana za prvo četrtletje pa so dokazali, da tudi letošnji plan ni nerealen.

312 ton jekla več

V torek so slavili v železarni Store novo pomembno delovno zmago. Martinariji so končali popravilo Siemens-Martinove peči v 7 dneh namesto v 11 dneh. S tem so pridobili 4 produktivne dni ali 12 šaržev, kar pomeni 312 ton več jekla za našo industrijo.

Popravilo Siemens-Martinovih peči je važno in odgovorno delo, ki ga je treba skrbno organizirati, po možnosti in čim bolj skrajšati, ker je vsak produktivni dan za našo industrijo velikega pomena. Tega so se popolnoma zavedali martinariji in samotni zidarji v Storu. Da bi pri popravilu peči dosegli čim boljše rezultate, je sindikalna podružnica sklicala sejo podobora martinarne, na kateri so predlogi najboljših delavcev sklenili tekmovanje med posameznimi skupinami. Razdelili so se v petorke, ki so takoj prijele za delo, bržko so prejšnji tork zvečer ustavili obratovanje Siemens-Martinove peči. Že do jutra je bil obod peči zrušen in kmalu so zidarji lahko začeli delati. Začetno delo, ki je bilo nameravano za 40 ur, so opravili v 9 urah. Ta prvi uspeh je delavce še bolj podžgal. Zidarji iz Zenice so tekmovali s tovariši iz Stora in delo je naglo napredovalo. Uspešno je delo zidarjev vodil in organiziral glavni delovodja samotnih zidarjev tov. Lojze Derling iz Zenice, nosilec reda dela II. stopnje, vneto pa mu je pomagal vodja samotnih zidarjev iz Stora tov. Zolt. Petorke so z veliko požrtvovalnostjo opravile izredno težko delo v vročih komorah, pri čemer so se morali delavci pokrivati proti vročini z mokrimi krpani. Najboljša je bila skupina mojstra Kerštanja, ki jo je vodil mladinec Peter Grdina, njemu pa je stal zvesto ob strani Tone Mikšič. V enem tednu je bilo veliko delo končano. Martinariji in zidarji so skrajšali rok popravila za 4 dni, čeprav je bilo že nameravani rok 11 dni kratek. Tako odgovorijo naši vrli kovinarji iz Stora obrekovalcem in sovražnikom graditve socializma v Titovi Jugoslaviji.

Menil sem, da je prav, če opišem oba primera, ki zelo jasno kažeta vso težo problema ogroženih setevnih površin. Morebiti se bodo ob teh vrstičah zganili še kje, kjer ogroženih površin ne spoznajou kljub temu, da jih dregajo v nos.

T. T.

Argentinski tisk o našem šahu

Argentinski tisk prinaša številne članke in komentare o igri naših mojstrov na mednarodnem šahovskem turnirju v Mar del Platí. Dnevnik »La Prensa« poudarja, da je pokazal Gligorič s svojo zmago, da je vse resnica, kar se je prej pisalo o njegovih visoki kvaliteti šahovskega mojstra. Dnevnik »El Mundo« poudarja, da je zabeležil Gligorič celo vrsto uspehov v svoji šahovski karieri ter poudarja njegovo zmago nad švedskim velemejstrom Stahlbergom. Casopis piše, da je Gligoričeva igra izredno dinamična ter točno opredeljena po načrtih, ki odkrivajo njegovo globoko znanje strategije pri igri. Dnevnik »Clarín« poudarja, da je Gligorič eden najresnejših kandidatov za svetovnega šahovskega prvaka. Podobne komentare prinašajo tudi časopisi »Crítica«, »La Razon« in »Noticias Graficas«.

VREME

Napoved za petek: Sončno, toplo vreme. Ponoči temperatura -3°C, čez dan se bo dvignila na 18°C. Padla bi slana.

Ali bo pri vas res vsa zemlja obdelana?

Pred dnevi sem srečal starega partizanskega znanca z Bloške planote in sem ga vprašal, kako se na Blokah kaj pripravljajo na spomladansko setev. Odrnil je, da gre stvar kar v redu in da bodo posejali vse, saj so se zmerom. Ker imam sam nekaj opravka s setvijo in ker je znanec, ki sem ga srečal, v svojem kraju politični funkcionar in bi se moral kot tak za setev zanimati, mi njegov samozadovoljujoči odgovor ni bil kar nič všeč. Ko pa sem prejšnji teden po službenih opravkih prišel na Bloke, sem videl, da sem imel prav.

Oglasil sem se na krajevnem odboru Nova vas in se zanimal, kako se razvijajo setvena dela na njegovem področju. Povedali so mi, da so setveni aktiv pri krajevnem odboru postavili in da je tudi poročevalska služba po vaseh organizirana. Setev se zaradi višje lege kraja še ni začela, vendar je zanjo že vse pripravljeno. V razgovoru smo prišli tudi do vprašanja,

kaj sta krajevni odbor in setveni aktiv ukrenila za obdelavo tiste zemlje, ki jo lastniki sami ne bi mogli obdelati. Na to ni nihče vedel dati pravega odgovora. Odborniki so sicer vedeli, da je na področju krajevnega odbora okrog 23 kmetov, ki svoje zemlje sami ne bodo mogli obdelati. Deloma gre za družine, ki so imele človeške žrve med vojno, deloma pa tudi za take, katerih mlajši člani so odšli v industrijo, doma pa so ostali le starejši, za delo malo sposobni ljudje. Pri setvih gospodarstvih je celo samo po eden za delo sposoben človek doma.

Ogrožena gospodarstva so po večini velika. Ker ni delovne sile, rade nekatere med njimi samo po eno kredo in prašiča. Pri obdelavi zemlje jim posebno z vprežno živino pomagajo sosedje, katerim pa morajo te usluge nazadno odslužiti z delom, kar dostikrat diši tudi po izkoriščanju. Ostala zemlja teh posestnikov je v glavnem neobdelana in opuščena že vsa leta po osvoboditvi. Pri tem pa je najbolj zanimivo to, da je na področju krajevnega odbora združna ekonomija, ki je tudi v stiski za delovno silo. Ta ekonomija ima 156 ha obdelovalne zemlje, od tega 28 ha orne. Na njej pa delata samo dva člana, in sicer predsednik kmetijske zadruge in en združnik, ki je zaposlen pri živini. Kmetijska zadruga ima sicer kar osem nameštencev, ki pa se za ekonomijo bolj malo menijo.

Človek bi pričakoval, da se bodo člani krajevnega odbora in krajevne politične organizacije v tem težkem položaju vendarle zganili in skušali rešiti problem pametno in uspešno, kakor so to očitno nameravali že tedaj, ko so ustanovili ekonomijo, pa so potem ostali na pol poti. Toda daleč tega še niso storili. Preteklo nedeljo so imeli v Novi vasi zbor volivcev, ki se ga je udeležilo okrog 95 ljudi. Na tem zboru so razpravljali o obdelavi ogrožene zemlje in našli zelo zasno rešitev, da bodo posamezni kmetje vzeli zemljo v zakup.

Kakor smo že dejali, se setev na Blokah šele prav začela. Zato je še možno zagotoviti obdelavo te ogrožene zemlje. Potrebna pa je pri tem največja skrb množičnih organizacij, ki

Veliko zanimanje inozemstva za letošnji zagrebški velesejem

V Zagrebu se že pripravljajo za letošnji velesejem, ki bo od 23. sept. do 8. oktobra. Tudi prihodnja velesejska prirediteljstva v Zagrebu bo imela komercialni in propagandni značaj, vendar bo komercialni značaj bolj poudarjen kakor zadnja leta, kar bo pripomoglo k nadaljnjemu razvoju naše zunanje trgovine. Za letošnji zagrebški velesejem je veliko zanimanje v inozemstvu. Iz raznih držav izražajo razstavljalci željo, da bi dobili letos več razstavnega prostora. Italijanski razstavljalci, ki so že lani sodelovali na velesejmu in so imeli na razpolago prostor 1000 m², so se obrnili na velesejsko upravo z željo, da bi jim letos zagotovila razstavnih prostor 4000 kvadratnih metrov. Veliko je tudi zanimanje razstavljalcev iz Švice, Avstrije in drugih držav. Komisija za organizacijo zagrebškega velesejma, ki jo je letos v marcu ustanovilo zvezno ministrstvo za zunanjo trgovino, predlaga, da bi letos dali inozemskim razstavljalcem na razpolago 40 do 45% vsega razstavnega prostora nasproti 25%, kolikor so ga imeli lani. Komisija je tudi sklenila pozvati k udeležbi na velesejmu vse tiste države, s katerimi imamo živahnejša trgovinska razmerja.

Zaradi večje udeležbe inozemstva seveda ne bo trpel propagandni značaj našega velesejma. Naše gospodarstvo je v razmeroma kratkem času od zadnjega velesejma pokazalo nov velik napredek. Samo v težki industriji smo do konca leta osvojili 50 novih proizvodov, ki jih prej nismo nikoli izdelovali. Mnogo novih proizvodov so začela izdelovati podjetja v drugih industrijskih panogah. Čeprav bo deloma omejen prostor razstavljalcem, ki razstavljajo zgolj zaradi populariziranja

gospodarskega napredka, vendar bo letošnji velesejem pokazal vse nove pomembnejše uspehe naše industrije. Glede na pretežno komercialni značaj velesejma bodo letos dobila več razstavnega prostora velika izvozna in uvozna podjetja, kakor Jugodrvno, Agroprodukt, Jugoalat, Jugofolklor... Znatelno del razstavnega prostora je določen za težko in lahko industrijo, za kmetijstvo in gozdarstvo, turizem in gostinstvo, gradbeno industrijo, ladjelastništvo, lokalno gospodarstvo in obrt. Razstave raznih ustanov in množičnih organizacij pa bodo omejene na majhen prostor, kolikor bo še na razpolago.

V države, ki pridejo v poštev za udeležbo, je velesejska uprava že poslala umetniški letak, razen tega pa brošure, prospekte in publikacije iz katerih bodo razstavljalci lahko spoznali možnosti razstave na zagrebškem velesejmu.

Pri Varaždinu grade čez Dravo nov železniški most

Da se zboljša promet na progí Zaprešič - Varaždin - Čakovec - Dolnja Lendava, so začeli graditi pri Varaždinu nov železniški most čez Dravo in sicer v bližini lesenega provizorja, ki je bil zgrajen takoj po osvoboditvi. Novi most čez Dravo bo dolg 210 metrov. Na gradbišču so najprej začeli dvigati preostale dele starega porušenega mostu in razstreljevati stare betonske nosilce. Tesarske brigade že pripravljajo vse potrebno za gradnjo novih betonskih nosilcev. Se letos bodo končali vsa betonska dela, nato pa bodo montirali železno mostno konstrukcijo.

KONČNI PREGLED VOLITEV V LJUDSKO SKUPŠČINO FLRJ

V Sloveniji je bilo oddanih za Osvobodilno fronto 776.558 glasov ali 92,39%

Zvezna volivna komisija je po telefonskih poročilih republikah in okrajnih volivnih komisij objavila volivne izide, volje dele pa so opravile tudi vse volivne komisije v državi. Poročanje volivnih izidov je bilo zelo dobro organizirano in vsaka okrajna volivna komisija je tudi iz volišč najoddaljenih vasi po najkrajši poti dobivala poročila o poteku volitev.

Zvezna volivna komisija je bila povezana z republikami volivnimi komisijami z neposrednimi telefonskimi programi in je tako dobivala vsako uro poročila o volivnih udeležbi. Že na sam dan volitev je izšlo od zvezne volivne komisije 21 biltenov, pri katerih so bila na prvem mestu poročila okrajnih volivnih komisij Slovenije. Zvezna volivna komisija je sprejela in zapislala poročila iz okoli 36.000 volišč v državi, poleg tega pa tudi poročila o volitvah naših državljanov v inozemstvu in na naših ladjah, ki plovejo po odprtem morju.

Zvezna volivna komisija je pregledala vse spiske, ki so jih poslale republiške volivne komisije, ter izdala naslednji pregled volivnih upravičencev in oddanih volivnih glasov v vsej državi.

V vsej državi je imelo volivno pravico tokrat 4.616.912 mož in 5.339.589 žena, torej vseh volivnih upravičencev Jugoslavije 9.956.501.

V LR Srbiji je bilo vpisanih 1 milijon 303.499 možkih in 1.434.634 žena, skupaj 2.738.133 volivnih upravičencev. V Avtonomni pokrajini Vojvodini 511 tisoč 506 možkih, 579.357 žena, skupaj 1.090.863 volivnih upravičencev. V Kosovski metohijski oblasti 192.669 možkih, 195.655 žena, skupaj 388.324 volivnih upravičencev.

V LR Sloveniji 427.182 možkih in 500.434 žena, skupaj 927.616 volivnih upravičencev.

V LR Hrvaški 1.117.408 možkih in 1.331.479 žena, skupaj 2.448.887 volivnih upravičencev.

V LR Bosni in Hercegovini 637.963 možkih in 744.495 žena, skupaj 1 milijon 382.459 volivnih upravičencev.

V LR Makedoniji 329.600 možkih in 333.723 žena, skupaj 663.323 volivnih upravičencev.

V LR Crni gori 97.084 možkih in 119.812 žena, skupaj 216.896 volivnih upravičencev.

Za Zvezni svet

Bilo oddanih v LR Srbiji 2.479.803 ali 99,57% volivnih glasov, od tega za Ljudsko fronto 2.288.188 ali 92,24%, za skrinjice brez liste pa 191.615 ali 7,73%. V Vojvodini 1.032.836 ali 94,88 odstot., od tega za Ljudsko fronto 889.500 ali 86,12%, za skrinjice brez liste pa 143.336 ali 13,88%. V Kosovski metohijski oblasti 357.854 ali 92,15%, od tega za Ljudsko fronto 335.573 ali

93,77%, za skrinjice brez liste 22.281 ali 6,23%.

V LR Sloveniji 840.530 ali 90,61% oddanih glasov, od tega za Osvobodilno fronto 776.558 ali 92,39%, za skrinjice brez liste pa 63.972 ali 7,61%.

V LR Hrvaški oddanih glasov 2 milijona 231.367 ali 91,12% od tega za Fronto 2.096.698 ali 93,96%, za skrinjice brez liste pa 134.669 ali 6,04%.

V LR Bosni in Hercegovini 1.256.556 ali 99,89% od tega za Ljudsko fronto 1.231.952 ali 98,04%, za skrinjice brez liste pa 24.604 ali 1,96%.

V LR Makedoniji 648.879 ali 97,82% od tega za Ljudsko fronto 618.068 ali 95,25%, za skrinjice brez liste pa 30.811 ali 4,75%.

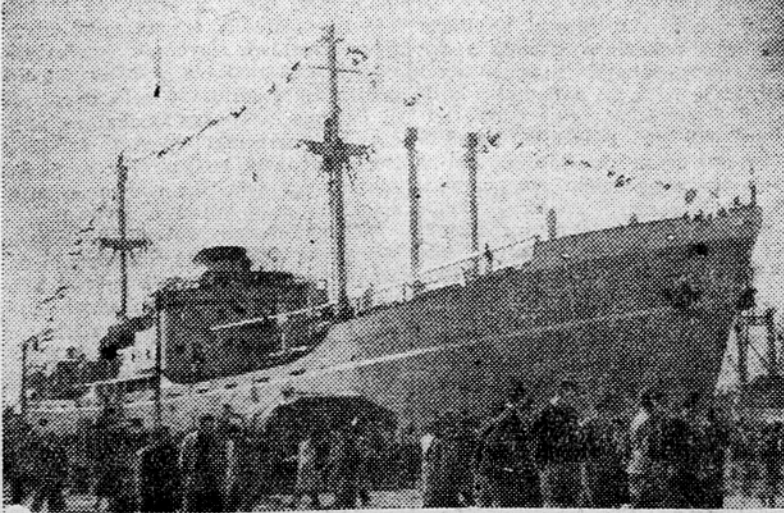
V LR Crni gori 213.955 ali 98,64% od tega za Ljudsko fronto 213.302 ali 99,69%, za skrinjice brez liste pa 653 ali 0,31%.

Za Svet narodov

V LR Srbiji 2.479.987 ali 90,57% od tega za Ljudsko fronto 2.289.807 ali 92,33%, za skrinjico brez liste 190.180 ali 7,67%. V avtonomni pokrajini Vojvodini: 1.032.929 ali 94,69%, od tega za Ljudsko fronto 892.771 ali 86,43 odstotkov, za skrinjice brez liste pa 140.158 ali 13,57%. V kosovski-metohijski oblasti 350.898 ali 92,16%, od tega za Ljudsko fronto 336.348 ali 93,58%, za skrinjice brez liste pa 21.552 ali 6,02%.

LR Slovenija 840.461 ali 90,60%, od tega za Osvobodilno fronto 778.619 ali 92,64%, za skrinjice brez liste pa 61.842 ali 7,36%.

LR Hrvaška 2.231.459 ali 91,12%, od tega za Ljudsko fronto 2.103.556 ali

Velika prekoceanska motorna ladja »Rijeka«, ki so jo za nas zgradili v ladjedelnici v Rotterdamu, je v nedeljo prvič prispela v svojo matično luko Reko. Prihod ladje so pozdravile velike množice prebivalstva. Direktor Jugoslovanske linijske plovbe Božo Zorič je pozdravil posadko in izročil kapitanu Jurju Uršiču red dela II. razreda za njegove zasluge kot prejšnji poveljnik ladje Uziče.

Pred volitvami v coni B

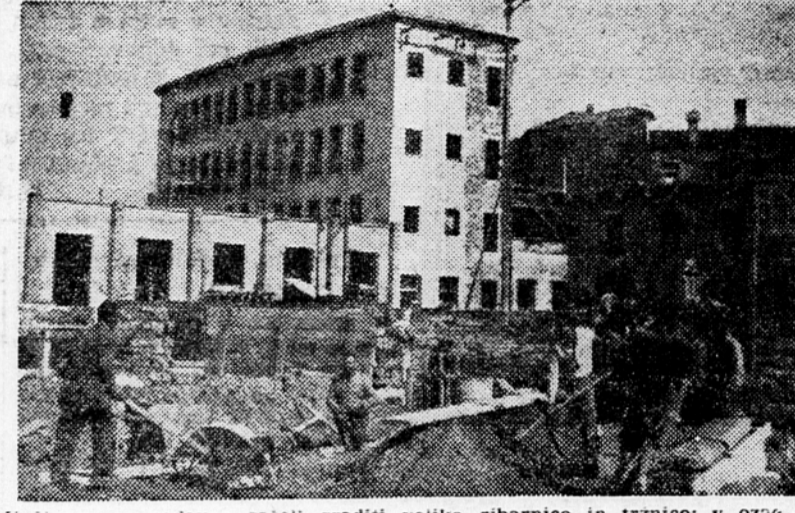
Delovno tekmovanje v počastitev volitev

Koper, 5. apr. (Tanjug) Okrajna volivna komisija v Bujah je v celoti potrdila kandidato listo Slovansko-italijanske ljudske fronte za bujski okraj, ki je v 50 volivnih enotah postavila 108 kandidatov in enako število namestnikov. V bujskem okraju je bila predložena samo kandidatska lista Slovansko-italijanske ljudske fronte.

Cim bolj se bližajo volitve, tem širši je obseg tekmovanja v jugoslovanski coni Svobodnega trzaska ozemlja. Sindikalni podružnici tovarne za predelavo rib »Ampelea« in tovarne »Arrigonia« in Izoli sta začeli medsebojno tekmovanje v počastitev volitev. Tekmovanje so organizirali tudi med posameznimi delovnimi bri-

gadam. Organizirali bodo tudi tečaje za strokovno usposabljanje delavcev. Tekmovanje v počastitev volitev je zajelo tudi frontovske delovne brigade. V Izoli so od 22. do 28. marca prispevale 400 prostovoljnih delovnih ur. Odlikuje se zlasti frontovska brigada v Piranu. V Kopru sodelujejo frontovci pri asfaltiranju trga in pri kanalizacijskih delih. Prebivalstvo vasi Bova ves in Padne je prispevalo doslej okrog 1000 prostovoljnih delovnih ur. V tekmovanju zavzema posebno mesto mladina. V zadnjih 15 dneh je prispevala mladina koprškega okraja 1167 prostovoljnih delovnih ur.

Najbolj se je odlikovala mladina iz Brtonigle. Razen tega je odšla skupina mladincev gradit cesto Valmarin-Rizana. V prvomajskem tekmovanju so prispevali doslej v okraju Buj 9850 prostovoljnih delovnih ur, v Umagu pa 4500. Brigada »Julij Beltrami«, ki šteje 250 članov, presega normo vsak dan za 100%. Razen te brigade je bilo ustanovljenih še 35 delovnih brigad v okraju, ki delajo na različnih gospodarskih objektih.

V Kopru so nedavno začeli graditi veliko ribarnico in tržnico; v ozadju novi hotel

Obsodba češkoslovaških duhovnikov

Praga, 5. aprila. Državno sodišče v Pragi je obsodilo 10 opatov in menihov, ki so bili obtoženi, da so skušali ubiti državno oblast. Dr. Mastalac, rektor teološkega inštituta, je bil obsojen v domrtno ječo, drugi obtoženci pa na zaporne kazni s prisilnim delom od 2 do 25 let.

nekaj vrstan

Firenze, 4. apr. Predstavniki ZSSR, Poljske, Češkoslovaške, Romunije, Madžarske in Bolgarije so zapustili danes mednarodno konferenco za radiofiziko. Konferenca je namreč s tajnim glasovanjem odklonila sovjetski predlog, naj bi izključili kuomintanškega delegata in pozvali delegata LR Kitajske.

Pariz, 5. apr. Prometni dohodki družbe Sueške prekopa so znašali v prvem četrtletju več kot 6 milijonov egiptskih funtov, v primeri s 5,4 milijona v istem razdobju minulega leta. Samo v preteklem mesecu so dohodki družbe presegli 2,2 milijona egiptskih funtov.

Dunaj, 5. apr. Ta mesec se bodo v Avstriji cene posameznih vrst papirja zvišale povprečno za 25%. Sklep o zvišanju cen je sprejel avstrijski papirni trust, češ da so po razvedrotenju skočile cene celuloze in kemikalij, ki so potrebne za izdelovanje papirja ter jih uvažajo iz zahodnih držav.

Rim, 5. apr. Včeraj je izbruhnil v skladiščih velike tekstilne tovarne »Baldinini« v Milanu požar, ki je uničil približno 3.000 stotov bombažnega in svilenega predvra. Gmotna škoda je velikanska. Vzrok požara še ni ugotovljen. V zadnjem mesecu je to že 28. požar v tovarnah in skladiščih italijanskih tekstilnih podjetij.

Kalkuta, 5. apr. Po poročilih tujih agencij je indonezijska vlada aretirala ministra brez listnice Sultana Hamida. Obtožili so ga, da je imel zveze z napadom Westerlingovih tolp v januarju na Bandung in zahodnem delu Jave.

Delavski svet jeseniške železarne o velikih zalogah izdelanega blaga v skladiščih podjetja

Pred kratkim je zasedal delavski svet železarne Jesenice. Predsednik tovarnišar Arh je med drugim omenil, da je delavski svet tisti organ, ki mora paziti, da se politični in gospodarski program te velike delovne skupnosti vsestransko pravilno in gladko izvaja. V zadnjih mesecih se je pri izpolnjevanju tekočih nalog pojavile velike težave. V skladiščih in adjustazah železarne na Jesenicah in na Javorniku se je nakopičilo sto in sto vagonov kovinskih izdelkov in polizdelkov, po katerih je veliko povpraševanje. V do vrha napolnjenih skladiščih so zamrznjena velikanska sredstva, kar hromi gospodarsko moč tega velikega delovnega kolektiva, ki kljub polnim zalogam ne krije potreb predelovalne industrije, lokalnega gospodarstva in obrti, niti potreb lastnega delavstva in okoliških kmetov.

Na seji delavskega sveta so bili nakazani vzroki, zakaj je v skladiščih nakopičeno toliko izdelanega blaga, zakaj so v zalogah zamrznjena obratna denarna sredstva in zakaj prodaja in odprema nista v skladu proizvodnje, ko je hkrati velika potreba po tem blagu v industriji in pri potrošnikih.

Delavski svet je v tej zvezi razpravljal o potrebi večje kompetence operativnih voditeljev v podjetju. Odpraviti je treba papirnat birokracijo, ki že kar duši vse poslovanje. Zdi se, da ima vodstvo železarne zgolj vlogo špediterja ali posrednika med proizvajalcem, prevoznikom in potrošnikom, samo pa ne more ali ne sme ničesar ukreniti, kadar je za to nujna potreba. Razumljivo je, da mora tako veliko industrijsko podjetje, kakor je jeseniška železarne, imeti na zalogi dovolj blaga za plansko distribucijo in za izredne potrebe, kar pa presega te količine se mora nemudoma odpremiti za potrebe predelovalne industrije in potrošnikov.

Železarne Jesenice, ki proizvajajo na leto na tisoče vagonov izdelkov in polizdelkov, bi vendar tudi lahko na leto dala nekaj vagonov teh izdelkov za potrebe domačega delavstva in najbližjega kmeta, in to brez dolgotrajnih potov in brez svežnja aktov. Delavce potrebuje vzmeti za žimnice, železne prihranke v primeri s prevozom po železnici 120 milijonov dinarjev, hkrati pa se za ta prevoz potroši 15.000 ton manj premoga in je tudi za prevoz potrebno manj delavcev.

V mnogih primerih je ladijski prostor neizkoriščen. Tako n. pr. v relaciji Smederevo—Novi Sad. Ladija, ki ima nosilnost 500 ton, je redko popolnoma izkoriščena. Zlasti važna je možnost prevoza po rekah tam, kjer gre za prevoz rude, gradbenega materiala, lesa itd. Brez potrebe pošiljajo n. pr. iz Bora piritovno rudo čez Niš in Rumo v Sabac, čeprav je na razpolago krajša vodna pot po Donavi in Savi iz pristanišča Pruhovo, kjer nakladajo pirit na rečne ladje za izvoz. Prav, tako ni izkoriščena možnost prevoza surovega železa iz nove železarne v Sisku po Savi in Donavi v smeri Smederevskega železnega. Na tej progi redno vozijo ladje, ki niso popolnoma izkoriščene. Te dni so uvedli več novih rednih linij, da bodo razbremenili železnice.

plošče za štedilnike, žebije za kokosnjake, pocinkano pločevino za škatle in otroške banje ter nešteto drugih drobnih stvari za vsakdanje potrebe. Čeprav leži to blago v velikanskih količinah v skladiščih podjetja, mora iskati predmete v ljubljanskih trgovinah in drugje ter jih drago plačevati. Take predmete bi morali dobiti delavci in uslužbenci po primernih cenah v tovarniški maloprodaji, zlasti naj bi jih dobili tisti, ki delajo čez uro ali prostovoljno pri nujnih nakladalnih in razkladalnih delih. Kadar bo uprava železarne spet lahko odprla maloprodajo za potrebe domačega delavstva in bo tudi okoliški kmet dobil, kar nujno potrebuje, takrat bodo prenehale tativne teh predmetov v železarni in si bosta bratsko stisnila roke naš delavec in okoliški kmet.

Tako nekako so se med seboj pogovorili člani delavskega sveta železarne Jesenice na zadnji seji.

Priznanje in nagrade najboljšim delovnim kolektivom Makedonije

Vlada LR Makedonije in glavni odbor Zveze sindikatov Makedonije sta podelila prehodne zastave in denarne nagrade najboljšim delovnim kolektivom republike. Od vlade je prelo prehodne zastave in denarne nagrade v skupnem znesku 695.000 din 15 kolektivov, od Zveze sindikatov Makedonije pa prehodne zastave in denarne nagrade v skupnem znesku 455.000 dinarjev 17 delovnih kolektivov.

Beograd bo letos bolje preskrbljen s sadjem in zelenjavo

V Beogradu so reorganizirali trgovsko in odkupno mrežo, ki dobavlja na mestne trge sadje in zelenjavo. Ker bodo letos lahko odkupovali sadje in zelenjavo po vsej državi, upajo, da bo mesto bolje založeno s temi pridelki, kakor je bilo lani. Tako so beograjska podjetja kupila že februarja v Makedoniji velike količine špinata, ki se prodaja danes v Beogradu po mnogo nižjih cenah kakor lani. V zimskih mesecih so bili beograjski trgi dobro založeni s kislim zeljem, rumeno kolerabo, čebulo in različni zelenjavni hrskami. Manj je bilo cvetače. — Krompirja je bilo dovolj tudi v prošli prodaji po nizki ceni. Po načrtu, ki so ga izdelali, bodo letos pripeljali na beograjske trge 13.000 vagonov razine zelenjave in 4905 vagonov sadja. Na vsakega beograjskega potrošnika bo odpadlo dnevno po 800 gramov zelenjave in 300 gramov sadja.

Dve milijardi dinarjev za združene investicije v Jadrini

Za letošnje leto je obdelovalnim zaigram v Vojvodini odobren kredit dveh milijard za kapitalne investicije. Skoraj vse obdelovalne zadruge so se že pripravile na gradnje, ker se bodo morale naslanjati predvsem na lastne delovne sile in na iskanje lokalnih virov za gradbeni material. Danes imajo že 82 svojih opekarn. Odobren jim je tudi že kontingent 115.000 kub metrov gradbenega lesa, ki ga bodo morale same nasekati. Nadaljnji 25.000 kub metrov gradbenega lesa pa bodo dobile vojudovinske zadruge v Sloveniji, kjer so sklenile pogodbe z zadrugami, da jim bodo dobavile les v zameno za druge predmete.

Množični pregledi zasejanih površin v niški oblasti

V niški oblasti so te dni opravili množični pregled posejanih površin. Sodelovalo je 2434 skupin s okoli 9000 frontovci. Pregled je pokazal, da je posejane že mnogo več zemlje, kakor je poročala službena evidenca.

Razdelitev novih delovnih moči v Črni gori

Pri vključevanju novih delavcev v gospodarstvo in tudi pri sklepanju delovnih pogodb lokalna podjetja v Črni gori niso dovolj upoštevala svojih različnih potreb in so imela tako nad 600 delavcev več, kot je bilo določeno. Plan vključitve delovne moči v zvezna podjetja je bil izpolnjen samo s 93%, pri republiških podjetjih pa presežen za 12%. Zdej je glavna uprava za delo začela premeščati delavce iz lokalnih podjetij v zvezna in republiška podjetja, pri čemer daje prednost rudarstvu in lesni industriji.

Na gradbišču silosa v Gradcu so proglasili udarnike

Delovni kolektiv gradbenega podjetja »Pionir«, ki črni nov, velik silos v Gradcu, je imel v soboto 1. aprila lep praznik, na katerem so proglasili 14 udarnikov. Razen teh so na gradbišču v Gradcu, ki tekmuje z gradbiščem v Rosalnicah, kjer prav tako gradijo nov silos, dosegli velike delovne uspehe tudi drugi delavci.

Novi udarniki Franc Knežević, zidar Jože Knap, tesar Miha Zmavec, Evgen Panter, zidar Karel Sikovec, zidar Anton Gašperac, Jaka Vrabel, zidar Leopold Nanut, Jože Ursič, tesarski vajenec Drago Kalin, Ivan Selšek, zidar Vili Mole, Jože Dragar in Anton Omejc so v mesecu marcu redno presegali normo od 13 do 17 odstotkov. Vsi so prejeli tudi denarne nagrade po 1000 do 1500 din. Razen teh je bilo pohvaljenih in nagradjenih z denarnimi nagradami od 800 do 1000 še 8 drugih delavcev.

Ta delovni kolektiv, ki je začel graditi silos v Gradcu lani v oktobru, bo delo končal do 1. maja.

Gospodarski pritisk na Slovence v Italiji

Trst, 5. apr. (Tanjug) Italijanske oblasti v goriski pokrajini zapostavljajo Slovence na vseh področjih, posebno pa v gospodarstvu. S tem, da preprečujejo gospodarsko dejavnost Slovencev, nečesto prisilijo Slovence, da bi se izselili ali pa se odrekli svoji narodnosti. Občinski odbori v goriski pokrajini nečesto datj Slovincem obrtnih dovoljenj. Pred kratkim so Slovincu Slavku Savliju iz Gorice odklonili dovoljenje za trgovino z živili in mesom, Slovincu Stanislavu Nardinu iz Standreža pa za trgovino z zelenjavo. Tudi prošnjo Dolores Kerkoč iz Gorice za obrtno dovoljenje za trgovino s kruhom in slašicami so zavrnili, čeprav ji je prefektura odobrila prodajanje kruha.

Slovinci v goriski pokrajini nadejajo ne morejo dobiti zaposlitve v jav-

nih ustanovah, Italijani pa preprečujejo sploh vsako njihovo zaposlitev. Ničče ne more dobiti zaposlitve brez delavske knjižice, ki pa jo dobiš samo s potrdilom o stalnem bivanju. Italijanske oblasti takih potrdil nečesto dajo Slovincem ki so se, četudi za prav kratak čas, oddaljili iz kraja svojega stalnega bivališča. To se je zgodilo hčerki Gabrijele Gabrijele iz Gorice. Ko se je vrnila z obiska pri svojem bratu v Jugoslaviji, ni mogla dobiti več potrdila o stalnem bivanju ter zato ni mogla dobiti službo.

Pri zaposlovanju Slovencev se italijanske oblasti posebno poslužujejo občinskih odborov, ki so v vseh slovenskih občinah v rokah Italijanov. Znano je, da so bile volitve za občinske odbore samo v Gorici, v popolnoma slovenskih občinah pa so bili odbori imenovani kakor pod fašistično Italijo.

Predsednik Varnostnega sveta Delo odborov OZN za posebno zasedanje

New York, 5. apr. (Tanjug) Sprico predloga generalnega tajnika OZN Trygve Liea o sklicanju posebnega zasedanja Varnostnega sveta, na katerem bi zastopali članice Varnostnega sveta zunanji ministri, je izjavil sedanjí predsednik Varnostnega sveta in egiptski delegat Mahmud Fawzi bej, da bi bilo zaželeno, če bi bil ob primernem času in primernem ozračju sestank Varnostnega sveta v navzočnosti tako visokih predstavnikov. Poudaril je, da Ustanovna listina OZN določa periodično sklicevanje takih sestankov. »Sam osebno in egiptovska vlada,« je izjavil Fawzi bej, »podpirava ta predlog kakor tudi vsak korak v smeri miru in mednarodnega sodelovanja.

končal svoje četrto redno zasedanje. Za statut je glasovalo 10 delegacij, delegacija Velike Britanije pa se je vzdržala glasovanja. Skrbniški svet je razen tega sprejel skupno resolucijo delegacij ZDA, Avstralije, Belgije in Filipinov, ki zahteva od predsednika, naj pošlje besedilo statuta vladama Izraela in Jordana, katerih vojski sta zasedli mesto. Besedilo statuta bo priloženo priporočilo, naj ti dve vladi vsestransko podpreta uresničitev tega statuta. Znano je, da sta Izrael in Jordan sporočila, da se ne bosta ozirala na statut o internacionalizaciji mesta. Resolucija tudi določa, naj predsednik Garaud predloži poročilo o zasedanju na prihodnjem sestanku, ki bo junija v Lake Successu.

Končano je zasedanje prometne komisije

New York, 5. apr. (AFP) Včeraj je bilo končano četrto zasedanje komisije ZN za transport in promet. Po zasedanju je poslala komisija socialnoekonomskemu svetu več priporočil, kako bi bilo najbolje spraviti v sklad napore držav članic OZN na področju železniškega, cestnega in rečnega prometa. V priporočilih se med drugim poudarja potreba sodelovanja držav članic na področju radiodifuzije in postvetovanja.

Organizacija za evropsko gospodarsko sodelovanje

Pariz, 4. apr. (AFP) Danes je bil v Parizu sestanek Sveta organizacije za evropsko gosp. sodelovanje (OEEC), na katerem je bil izvoljen politični direktor OEEG Stikker za predsednika. Sestanka se je udeležil tudi veleposlanik Marchallovega plana za Evropo Averell Harriman.

Skrbniški svet je sprejel statut o internacionalizaciji Jeruzalema

Zeneva, 5. apr. (AFP). Skrbniški svet OZN je včeraj s sprejetjem statuta o internacionalizaciji Jeruzalema

»Na jutranji seji je Svet sklenil, da naj se ukine posvetovalna skupina ministrov, ki ima 20 članov, in da naj se izvršilni odbor 7 članov sestane v bodoče čim bolj pogosto. Svet pa vsaka dva meseca. Namesto predstavnikov Portugalske in Grčije sta bila za člana odbora izvoljena predstavnik Irle in Zahodne Nemčije. Razen tega sta bila izvoljena za nova predpedsdnika predstavnika Švice in Avstrije

Švicarski tisk o gostovanju našega folklornega ansambla

Švicarski časopis so polni pohval in priznanja jugoslovanski folklorni skupini, ki je na svoji turneji po Švici nastopila v Bernu, Baslu, Zürichu, Lausanni in Zenevi.

Tako piše list »Neue Züricher Zeitung« v članku z naslovom »Jugoslawische Volkskänzer« med drugim:

»Gostovanje jugoslovanskega folklornega ansambla je doživelo navdušeno priznanje številnih gledalcev in je zapustilo najgloblji vtis. Presenetljivo bogastvo dragocenih narodnih naš je bil redek užitek. Lani smo občudovali prekrasne vezene in razstavi »Jugoslovanske umetne obrti« v muzeju za umetno obrt, zdaj pa smo jih videli v vsem bogastvu barv, kot dekorativni okras ljudi, ki so prikazali tako s svojimi pesmi, kakor s svojimi nošami obsežno folklorno izbiro. Čeprav so prikazali razen starih narodnih plesov tudi umetniške predelave narodnih plesnih motivov, ni bil vtis prav nič teatralen, niti ni spominjal na baletne produkcije, marveč je bil dočela naraven.«

Casopis »Tages - Anzeiger« pravi:

Išla je tretja številka »Novega sveta«

Z osmrtnicami, objavljenimi v uvodni tretji številki »Novega sveta«, ki so jih napisali dr. Jože Potrč, Cezar Mirničević, Misko Kranjec in Cezar Mirničević, je tretja številka slovenskega »Novega sveta« prinesla prvo preskrbnostno oddzila spominu našega velikega pisatelja Prežihovega Voranca.

Originalna poezija je zastopana s tremi pesmimi Boža Voduska: »Zvez-ae in srca«, »Potesitev« in »Pohod pomlad«. Med štirimi pesmiskimi pri-snevki Marijke Znidarske: »Talcia«, »Spominus«, »Svetla gaz« in »Ure ljubeznice«, je zlasti iskrena v svojem izrazu zadnja pesem. V isti števi, je objav-eno tudi pesem »amenica«.

V mojrskem prevodu Frana Albrehta smo dobili Goethejevo »Elegie-ico«, znano kot »Martenbader - Elegie«. Pesnik jo je napisal s štiri in sedem-desetimi leti, vendar prica prav ta pesnitev o njegovi, za to življenjsko dobo nenavadni miselni razbanosti, čustveni globini in polni, neokrnjeni ustvarjalni sili.

Zanimiva je razprava I. M. Sker-avtor »O slogu v glasbi«, ki jo bo avtor nadaljeval v prihodnji številki. D. K. polemizira v sestavku »O slo-venškem delavskem gibanju do Can-kanjevega političnega nastopa« s pis-cem članka »Ivan Cankar rudarski kandidata«, (objavljenem v »Novem svetu« 1949, št. 10, 11 in 12) in proti njegovim tezam — »nepotrebne in nesprejemljive jih imenuje dokaj krepko — da je bil Ivan Cankar pri državnozbornih volitvah leta 1907, bolj rudarskega kakor socialdemokr-atski kandidat. Vlado Habjan je zaklju-čil novelo »Njuni maji« iz življenja v tovarni med vojno in po njej, vendar

Okrog 200.000 sadik za pogozdovanje v Prekmurju

V letih po osvoboditvi je bilo v Prekmurju in na sosednjem Stajerskem na novo pogozdenih na deset tisoče hektarov goščav. Gozdno gospodarstvo v Murski Soboti, ki vodi pogozdovna dela v petih sosednjih okrajih, in sicer dolnjejavskem, murskosoboškem, radgonskem, ljuto-merskem in ptujškem je takoj po osvoboditvi začelo ustanavljati začelo ustanavljati lastne drevosnice, iz katerih dobiva del za pogozdovanje po-trebnih sadik. Sedaj ima gozdno gos-podarstvo 10 drevosnic, ki pa ne mo-rejo kriti vseh potreb. Po letošnjem spomladanskem planu bodo na pod-ročju gozdnega gospodarstva v Mur-ski Soboti pogozdili nekaj tisoč hekt-arjev goščav. Samo v dolnjejavskem okraju bodo do konca aprila na novo pogozdili okrog 6000 ha. Nad po-lovico plana je bilo izpolnjenega že do konca marca. Pri tem so porabili

Okoli 200.000 sadik. Hvalevredno je, da pomekod ljudje sami pridobivajo sadike, ki jih manjka. Tako je n. pr. šolska mladina za gozdove okrog Velike Nedelje sama preskrbela okrog 40.000 sadik iz gozdov okrog Strnišča. Prekmurske goščave pogozdujeje s sadikami rdečega bora, ki v Prekmurju, posebno v gorickem predelu, najbolj uspeva, v nižinskih krajih pogozdujeje še s črno jelšo, jesenom in hrastom.

Ze v jeseni so v Prekmurju posadili 16.000 kg hrastovega želoda, nekaj ti-soč kilogramov ga bodo pa sedaj po-mladli. Izredno velik obseg pa je v letošnjem pogozdovanju zavzela sad-itev domačega kostonja. Kostonjevih sadik so posadili že nad 12.000 kom-odov, poleg tega pa tudi velike koli-čine plodov domačega kostonja.

Novi udarniki Franc Knežević, zidar Jože Knap, tesar Miha Zmavec, Evgen Panter, zidar Karel Sikovec, zidar Anton Gašperac, Jaka Vrabel, zidar Leopold Nanut, Jože Ursič, tesarski vajenec Drago Kalin, Ivan Selšek, zidar Vili Mole, Jože Dragar in Anton Omejc so v mesecu marcu redno presegali normo od 13 do 17 odstotkov. Vsi so prejeli tudi denarne nagrade po 1000 do 1500 din. Razen teh je bilo pohvaljenih in nagradjenih z denarnimi nagradami od 800 do 1000 še 8 drugih delavcev.

Ta delovni kolektiv, ki je začel graditi silos v Gradcu lani v oktobru, bo delo končal do 1. maja.

Koliko živine naj rede zadrudniki na ohišnici

V času priprav na letne občne zборе obdelovalnih zadrug kakor na občnih zborih samih je bilo veliko razpravljanja, kako velike naj bodo ohišnice, da ne bodo ovirale zadrudnikov v njihovem delu na zadrudnem posestvu. Vidno je marsikje prišlo do izraza pri zbiranju, naj bodo čim manjše in naj se na njih redi čim manj živine. Zdi se, da so pri tem nekateri naši okrajni in zadrudni voditelji šli predaleč in da niso upoštevali pravilno pomena ohišnice za povečanje proizvodnje in za pravilno razmerje med zadrudnim in zadrudnikovim gospodarstvom. V tem pogledu je zanimiv članek, ki ga je v torkovi »Borbi« objavil pomočnik zveznega ministra za kmetijstvo tov. Dimitrije Bajčalič v »Pravilnem odnosu do ohišnice«. Iz tega članka povzemamo danes najvažnejše misli, ki se tiče živinoreje na ohišnicah. V drugem članku pa bomo obravnavali misli o kmetijski proizvodnji na ohišnici.

V čem se odlikamo od pravilne poti in delamo napake, ko presojamo vprašanje, koliko živine sme zadrudnik rediti na svoji ohišnici? Kakšne so posledice tega odnosa in teh napak? Stevilni voditelji in organizatorji zadrug pojasnjujejo zadrudnikom, ko vstopajo v zadruge, da na ohišnici ni mogoče rediti več krave eno kravo s teletom, več kakor eno piemensko svinjo s prašički, več kakor pet ovce, več kakor deset panjev čebel itd. Sklicujejo se pri tem na vzorna pravila, v katerih je zapisano, da lahko imajo člani zadruge eno kravo itd. Sprejeli pa so, da pravi temeljni zakon za kmetijske zadruge, ki je izšel kasneje in po katerem je treba tudi popraviti vzorna pravila, v svojem 64. členu, da lahko člani zadrug obdržijo na ohišnici eno kravo itd. To pomeni, da bodo zadrudniki ob vstopu v zadruge obdržali po zakonu predpisano število živine, in to ne povsod in v vseh krajih enako. V hribovitih in goratih krajih ter pri večjih družinah lahko obdržijo celo večje število živine, pa celo po enega konja ali osla.

Mnogo tovariši ne razumejo pomena reje živine na ohišnici tako za življenje in potrebe zadrudnikov kakor za razvoj živinoreje v sami zadruzi, a s tem tudi za razvoj živinoreje po vsej državi. Zato ne dovoljujejo, da bi zadrudnik po vstopu redil na ohišnici več kakor eno kravo ali piemensko svinjo, več kakor pet oziroma 15 ovce in več kakor 10 panjev čebel, kakor mu pač dopuščajo njegove možnosti. Pri tem grejo tako daleč, da ponekod zadrudnikom pretijo, če dlje časa redijo mlade živali, celo v takih primerih, ko zadrudniki želijo zamenjati staro in nesposobno piemensko živino za mlado. Prigovarjajo jim navadno, da prodajo prirejene mlade živali, če jih po mnenju teh tovarišev ne bodo obdržali za nadaljnje razmnoževanje niti za povečanje števila živine.

Letos pojde na počitnice nad 6000 študentov beogradske univerze

Letos bodo študenti beogradske univerze preživeli del svojih počitnic v raznih letovskih krajih. Lani je bila večina beogradskih študentov na delovnih akcijah in je bila zaradi tega na počitnicah komaj nekaj nad 3000 študentov. Letos pa pojde na počitnice v semerske in planinske kraje nad 6000 študentov beogradske univerze. Procesi v raznih letovskih so že izbrani in tudi druge priprave so že v teku. Študenti bodo odhajali na počitnice v skupinah in v izbranim letovskim kraju bo vsaka skupina po 20 do 25 dni. Tudi v raznih zdraviliščih so pripravljena mesta za študente.

na ohišnici. Ker pa zadrudniki največkrat ne želijo prodati prirejene mlade živine na prostem trgu, zadruga pa nima možnosti, da bi jo odkupila po vezanih cenah, se ta mlada živina večoma uničuje in kolja za osebne potrebe zadrudnikov.

Tako stališče je očitno nasprotno naši splošni politični liniji in zakonitim predpisom. Vodi do zmanjševanja živinskega sklada sploh, do slabitve najzanesljivejšega vira za razvoj zadrudne živinoreje, do nevolje in do nepotrebnih trenj med samimi zadrudniki. To napačno stališče se največkrat brani s trditvijo, da se bo slabila delovna disciplina in da se bodo zadrudniki bolj ukvarjali z ohišnico kakor s skupnim gospodarstvom, če se jim dovoli povečanje števila živine in čebel. Imeli da bodo dovolj dohodkov od proste prodaje prašičkov, jagnjet, mleka, medu itd. z ohišnice, da bodo spekulirali in ne bodo delali na zadrudnem gospodarstvu.

Res je, da obstaja v neki meri taka nevarnost, vendar je mogoče zadrudnikom, ki bi hoteli iti po tej poti, predpisati najmanjše število delovnih dni, ki so jih dolžni opraviti na zadrudnem posestvu in jih preprečiti, da je edino njihovo delo v skupnosti pravi temelj, na katerem si lahko zagotovijo svoje življenje. Končno pa je najvažnejše to, da lahko prejme zadrudnik krmo za živali le v razmerju opravljenih delovnih dni — samo za tisto število živine, ki si jo je pridržal, ko je vstopil v zadruge. Tisti, ki bo hotel rediti več živine, bo moral v zadruzi tudi več delati, če bo hotel odbiti od nje več krme. Pri ureditvi sklada živinske krme zadruga sicer upošteva vse na ohišnici obdržane živali, pri razdelitvi pa upošteva samo število opravljenih delovnih dni. Tako bodo zadrudniki prejeli več krme, kakor znaša predpisani normativ in bodo z njo lahko redili tudi povečano število živine na ohišnici, le če bodo v zadruzi napravili več delovnih ur.

Uspešno spomladansko škropljenje sadnega drevja v radgonskem okraju

Jesensko škropljenje sadnega drevja v radgonskem okraju ni uspelo. Poškropili so vsega skupaj 6000 dreves, kar je komaj desetina. Predvsem so bile temu vzrok slabe priprave. Uspešnejše pa se izvaja spomladansko škropljenje, ki je zajelo predvsem manj okužene hribovite predele. V hribovitih predelih pa so izvedli škropljenje tudi pri Benediku in Lokavcu. Malomarno pa so se lotili škropljenja v krajevnih ljudskih odborih in Spodnji Sečavnici, to je približno v 15 krajevnih ljudskih odborih, so sedaj poškropili 48.000 dreves, to je 6000 več kakor je določeno v planu. Škropljenje je bilo zaključeno 1. aprila. Vse delo opravlja 64 ljudi, ki so razdeljeni na 16 ekip. Pri svojem delu uporabljajo 8 motornih škroplilnic in 23 prevoznih škroplilnic. Zdradi pomanjkanja

kov. Velike uspehe je zaznamoval tudi kolektiv tovarne usnja. Vse svoje naloge so izpolnili tudi kolektivni gozdne uprave in lesne industrije. Tudi trgovska in gostinska podjetja v Slovenjgradu so svoje naloge izpolnili in v mnogih primerih tudi presejali.

Osem dni pred rokom je lesnoindustrijski obrat Ljutomer izpolnil četrtletni plan

Lesnoindustrijski obrat v Ljutomeru izdeluje v glavnem tipizirana okna. Ko so se delavci tega obrata sestali zadnji dan februarja na množičnem sestanku, so s skrbjo ugotovili, da bodo morali izpolniti še 76% januarjskih planskih nalog. Toda kljub temu so se delavci obvezali, da bodo do dneva volitev izpolnili četrtletni plan. Požrtovolnost, delovni elan in pravilno organizirano delo, vse to je pripomoglo, da so osem dni pred rokom in dva dni pred dnevom volitev svoj sklep uresničili. Za izvršitev te naloge je delovni kolektiv prispeval 312 ur prostovoljnega dela. Matija Kolbel, Janko Lipovec, Stanko Sunčič, Janjo Kodlič, Viktor Nemeč, Franjo Babič so k uspehu njihovega obrata največ prispevali. Obratovodja Ivan Breznik je v 24 dnevih izvršil 37 prostovoljnih ur in je s tovariši Sterkom, Kolblom, Rajčičem in Milko Zunič delal nepretrgoma 14 ur, s čimer so omogočili veliko zmago svojega obrata.

Obdelovalna zadruga v Segovcih se je povečala

Obdelovalna zadruga »Slavka Slančič« v Segovcih v Apaski kotlini se je letos povečala. Priljučilo se je štiri nove družine in je sedaj v zadrugi skupno 32 družin. Letos bo zadruga adaptirala 3 hleve, skladišče in svinjnjak, saj ima v planu, da bo redila 208 prašičev. Zemlje ima 170 ha in bo letošnje pomlad vse površine posevkov povečala. rj

Uspešno delo AFZ v Novem mestu

Te dni so se žene članice mestne organizacije AFZ Novo mesto pogovorile o delu in bodočih nalogah. Pri prostovoljnih delih bodo opravile 10.000 ur, v proizvodnjo bodo vključile najmanj 15 žena, organizirale bodo kopalnico, vrtnarski tečaj, več zdravstvenih in gospodarskih predavanj.

Precejšen del tega načrta so novomeške žene že izpolnile. Pri prostovoljnih akcijah so letos opravile že 3200 ur, Semenskega krompirja so prebrale 36.000 kg. Sodelovale so pri volitvah, organizirale več zdravstvenih predavanj in kulturnih prireditev, obiskale in obdarile so stare v Domu onemoglih, bolnike v vojaški bolnišnici in učence v internatu. Sodelovale so pri ureditvi Doma igre in dela, okrasile partizanske grobove itd., kratka, nobene prireditve v Novem mestu ni bilo brez sodelovanja žena.

Mladina trboveljskega okraja je zborovala

Preteklo nedeljo je bila v Trbovljah okrajna letna mladinska konferenca. O delu mladinske organizacije okraja Trbovlje je poročal sekretar okrajnega komiteta LMS Lepi uspehi so bili doseženi na področju kulturno prosvetnega dela. Lani je mladina organizirala 200 kulturno prosvetnih prireditev, kjer je sodelovalo čez 6000 mladin. Lepi uspehi so bili doseženi v fizikalnem udejstvanju, v ljudski tehniki itd. Pri graditvi Novega Beograda in čisti »Bratstva in enotnosti« je sodelovalo 362 mladincev in mladin. V industrijo in rudarstvo je bilo vključenih več sto mladincev. Pri raznih delih je sodelovalo 5377 mladincev, ki so opravili 80.000 ur. Uspehi organizacije bi bili še večji, če bi posvečali večjo skrb razvijanju samoiniciative v osnovnih organizacijah.

Poziv na vojaški nabor

Izvršni odbor MLO — glavnega mesta Ljubljane poziva:

1. vse moške, rojene v letu 1931., ki so sprejeli že posebne pozive ali teh pozivov niso prejeli, stanujejo pa začasno ali stalno na območju MLO Ljubljana, da se javijo komisiji za predhodni nabor na dan, označen v pozivu;

2. vse moške, rojene v letu 1930., bodisi da so sprejeli poseben poziv bodisi da takega poziva niso prejeli, pa bivajo začasno ali stalno na območju MLO Ljubljana, kakor tudi vse moške, rojene v letih 1923 do 1929, ki so bili po naborni komisiji proglašeni začasno nesposobne ali pa so bili kot taki odpuščeni iz JA, da se javijo komisiji za redni nabor.

Komisija za redni nabor bo poslovala od 10. do 21. aprila, komisija za predhodni nabor pa od 22. do 29. aprila 1950. Obe komisiji bosta poslovali v klasični gimnaziji v Puharjevi ulici v Ljubljani ob označenih dneh od 7. do 14. ure. Kdor se temu pozivu ne bo odzval, bo kaznovan po predpisih za vojaško kazniva dejanja. Po istih predpisih bodo kaznovani tudi odgovorni vodje podjetij in ustanov, zasebni podjetniki, kakor tudi poglavarji družin, ki pri njih delajo ali žive osebe, ki so dolžne priti na nabor, pa se niso odzvale.

Prav tako je imel v Ljubljani svoj občni zbor Klub za gonice, ki so se ga udeležili zastopniki iz skoraj vseh okrajev Slovenije. Na občnem zboru je podal odbor poročilo o svojem uspešnem delu v preteklem letu: Klub je pregledal v 23 krajih Slovenije 786 gonilcev, udeležil se je razstave v Beogradu in Zagrebu, kjer so bila vsa

KAJ DELAJO NAŠI LOVCI

Preteklo nedeljo je priredila lovska družina Šmarna gora pri lovski koči na Skaručni pregled lovskih psov. Na pregled so pripeljali svoje pse z eno ali dvema izjemama vsi člani lovske družine. Zivo družbo 33 gonilcev sta pregledala in ocenila sodnika T. Drenig in J. Koder. Petnajstim psom sta dala pozitivno oceno, med njimi dvema od-

Istega dne je imel v Ljubljani svoj občni zbor Klub za gonice, ki so se ga udeležili zastopniki iz skoraj vseh okrajev Slovenije. Na občnem zboru je podal odbor poročilo o svojem uspešnem delu v preteklem letu: Klub je pregledal v 23 krajih Slovenije 786 gonilcev, udeležil se je razstave v Beogradu in Zagrebu, kjer so bila vsa

Ptičar in istran pred sodnikoma

lično, šestim prav dobro, sedmim do- bryo, dva psa pa sta bila ocenjena pov- lino. Lovcem, ki še nimajo za svoje pse rodovnikov, sta razložila, kako naj si rodovnike preskrbe, lastnikom negati- vno ocenjenih psov pa pojasnila, za- kak njihov psi ne spadajo v lovišče. Med člani družine se je razvil živahen pomenek, kako in kje bodo čimprej nabavili čistokrvne pse, ki jim bodo najboljši pomočniki na lovu.

prva mesta priznana gonilec iz Slo- venije, priredil 14 tekem po okrajih in izvedel prvo mednarodno tekmo go- nilcev. Za delo in uspehe je nagradil 90 vodnikov. Da bi se delo Kluba še bolj povežalo s podelželjem, je bil na občnem zboru sprejet sklep, da se bo do ustanovitve po okrajih kinološka društva, lovske družine pa bodo izv- lile referente za lovske pse. Klub ima tudi za letošnje leto obširen plan dela.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Četrtek, 6. aprila: Ivo, Petek, 7. aprila: Radivo.

SPOMINSKI DNEVI
6. IV. 1885 — Umrl na Velehradu na Moravskem Metod, ki je bil skupno z bratom Konstantinom-Djirkom tvorca slovenske pisave in začetnik slovenske knjizevnosti.
6. IV. 1520. — Umrl slavni italijanski slikar Raffaello Santi, mojster renesan- se.
6. IV. 1528. — Umrl v Nürnbergu slikar Albrecht Dürer.
6. IV. 1812. — Rojen ruski revolucionar filozof A. I. Herzen.
6. IV. 1941. — Nemčija in Italija napada Jugoslavijo. Bombardiranje Beograda in Splita. V Beogradu je zara- ženo Narodna knjižnica, uničenih je bilo 500.000 zvezkov.
6. IV. 1943. — Boji na Sentiški gori.
6. IV. 1945. — Jugoslovska armada osvobodila Sarajevo.

DEŽURNA LEKARNA
Centralna lekarna, Trojnostje, Trg Fran- ceta Prešerna 3.

RADIO

Poročila ob 6.15, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00, 22.00 in 23.30; jutranja tolovača ob 6.05; 6.00—7.00 Lahek jutranji spored; 7.10—8.00 Slovenska narodna in umetna glasba; 11.30 Solska ura za višje razrede sedem- letik in nižje razrede gimnazij — dr. Sil- va Trdinova; Dramatizacije v prvem gimnazijskem razredu; 12.00 Igra godba na pihaia Doma JA — Ljubljana; 12.40 Opoldanski koncertni spored; 13.00—13.10 Kaj so odkrili zadrudniki občni zbori; 14.00 Narodna naprava ivera Vaški sek- set, poeta Božo in Miško; 14.30 Jezi- kovni pogovori; 14.40 Instrumentalna so- listična glasba; 15.10 Glasbena medigra; 15.15—15.30 Koncert mezosopranskega Du- ne Božnik, pri klavirju Dana Perušek; 17.30 Solska ura za višje razrede sedem- letik in nižje razrede gimnazij — dr. Sil- va Trdinova; Dramatizacije v prvem gimnazijskem razredu; 18.00 Dela jugo- slovskih avtorjev igra Orkester Radia Ljubljana, poje sopranistka Naja Kri- stan; 18.30 Bor: Bele vode; 18.50 Glasbena medigra; 19.15 Zelo ste — poslušajte!; 20.00 Predavanja za izobraževalne tečaj- e — prof. Branko Rudolf: Rastlina in ži- val; 20.20 Zabayna glasba; 20.40 Glas- bopredavanja; 21.00 Pester večerni koncert. Sodeluje Slovenski vokalni kvintet; 22.15 Igra študentski nleski orkester; 22.45 Ko- morna ura. Franz Schubert: Klavirski trio

OPERA

Četrtek, 6. apr. ob 20: Mozart »Figarova svatba«. Zaključena predstava za LMS. Petek, 7. apr. ob 20: Verdi »Trubadur«. Zaključena predstava za Sindikat Uni- verzit.

Sobota, 8. apr. ob 20: Lindpaintner: Da- nja. Balet Zaključena predstava za sindikate.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Petek, 7. apr. ob 20: Krleža »V agoniji«. Govstovanje članov zagrebške Drame. Red A.
Sobota, 8. apr. ob 20: Svetel »Visjanja. Izven.
Nedelja, 9. apr. ob 10 dop.: Mihalovič »Veselo sanje«. Zaključena predstava za pionirje.
ob 15: Smetana »Prodana nevesta«. — Izven.
ob 20: Zabavno gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Ponedeljek, 10. aprila: Hella Vuolijoki »Zlani na Niskavuortiu«. — Zveze z vlaki ugodne. 821-n

KINO

LJUBLJANA UNION: amer. film »Stroja iz Lowooda«. Filmske novosti 5.30. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
MOSKVA: ital. film »Tatovi koleci. Obrotnik 36 I. Predst. 16.15, 18.15, 20.15.
SLOGA: nem. film »Korona«. 5.30.15. — Predstave: 16.15, 18.15, 20.15.
TRIGLAV: danes zadnjikrat ameriški barvni risani film »Gulliverjev potov- vanje, tehnik. — Predstavi: 17.30, 19.30, 21.30.
SEKA: sov. film »Aleks. Parhomenko«. Fiziult. in sport 16. Predstava ob 20.
LITOSTROJ: francoski film »Boj za progos. srbski mesečnik 25.
MARIBOR PARTIZAN: italijanski film »Tatovi Koleci«. Mesečnik JA 12. — **DARINK:** ameriški barvni film »Ne- poznana pesem«. 20. oktober. — **CELJE METROPOL:** sov. barvni film »Troje srečanj. Črnog. mes. 4. — **DOM:** nemški film »Afera Blum«. mesečnik JA 11.
KAMNIK: ameriški film »Jane Ayres«. Mak. mesečnik 9.
JESENICE MESTNI: jugosl. film »Bar- ba Zvane«. Fiziult. in sport 12.
KRANJ STOROŽ: sov. film. mes. 11. je kalilo. Jeklar. Mesečnik mes. 11.
VRINKA: avstrijski film »Kvartet Schrammle. Film. novosti 198. — **DOMZLJE:** sov. film »Admiral Nahi- mov«. Pred narodnim sodiščem.
SOSTANJ: nemški film »Nli prostora za ljubezen. Mesečnik JA 8.

PREDAVANJA

Sekcija zadrudnikov v ambulantno polikliniki službi priredi 7. aprila ob 19 v predavalnici interne klinike sestanke, na katerem bo predaval tov. docent dr. Leode o temi: Sufimisti in zdravje. Sekcija vabi na predavanja v zdrav- niki, predvsem za zdravnike v ambu- lantno polikliniki službi 822-n

PRESKRBA

Važno za gospodinjstve pomočnice. — Dvignitve živilske karte v Križevniški št. 9 od 7 do 14. razen v terek in petek od 10 dalje. — Odbor. 820-n

OBVESTILA

OBJAVA
V dnevnem časopisju je bilo objav- ljeno, da se je 6. marca prišla redna letna registracija vseh cestno motornih vozil. Komisija za pregled in registra- cijo cestnih vozil na Vihovecju vse vsak- dan od 8 do 12. Opozarjamo vseh upo- 821-n

OBVESTILA

Na osnovi rešenja Izvršnega ljudskega odbora mesta Reke je prešlo mestno trgovsko podjetje Platak, Reka II. za rcomet z blagom lokalne proizvodnje plana 2 z dnem 1. aprila likvidacijsko. Izpolnijo se vsi upniki, kakor sledi: Na- dovljeniki terjatve zbirna obveznost po- ravnavno do konca aprila podjetju Pla- tak. 1159-I

MALI OGLASI

ROCNO URICO s črnim usnienim trak- om, izgubljeno v terek od Copove ulice do Karlovske ceste, oddati proti nagradi v oglasnem odd. 1838-14

VOLAK, star 9 mesecev, sive bar- ve, srec. je izgubil v nedeljo dne 2. aprila. Kdor ga najde, naj prijavi pri Rožnik 16, prtiličje. 1792-14

ENOSOBNO STANOVANJE s pritlikavi sobo in Beogradu (center) zamenjam za enako ali dvoobno v Ljubljani. Ponudbe pod »Beograd« na oglasni odelček. 1791-10

IZGUBIL SEM denarnico z vsemi do- kumenti na avtobusu od Ježice do Ljubljane in nedeljo od 6 do 7. Vrniti proti nagradi na naslov v do- kumentih. 1814-14

DENARNICO s prstanom sem izgubila 28. marca na poti proti Sv. Križu. Najditeja prosim, da jo vrne proti nagradi v oglasnem odd. 1796-14

DNE 4. aprila okrog 6 zjutraj sem iz- gubila na osebni legitimaciji. Poljanska cesta do trga moše zapestno uro. — Vrniti proti nagradi »Krojk«. Poljan- ska cesta. 1797-14

V STORAH pri mesarju je bila v ne- deljo zjutraj izgubljena denarnica z važnimi dokumenti in ime Fer Ivank- a. — Najditeja naprosam, da vrne vsa dokumente v SP. Celje. 1798-14

ZAMENJAM prazno sobo v Dev. Mar. v Polju pri kolodvoru za enako kvadratno v Ljubljani. Naslov v do- kumentih. 1801-10

SIVO SPORTNO KAPO sem pozabil v soboto v jutranjem vlaku od Jesenic do Planice. Vrniti proti nagradi na naslov Slov. Poročevalca. 1804-14

ZAMENJAM HISO in krasno nivo v Studenih pri Mariboru za hišo v Ljubljani ali bližnji okolici. Naslov v oglasnem odelčku. 1805-8

DNE 31. marca sem izgubil na cesti med St. Janžem in Velenjem aktov- ko. Obvestiti proti nagradi na nas- lovu. 1806-14

DNE 2. aprila sem izgubil v Trnovem evidenčno tablico koleca št. S-17 8142. Najditeja naprosam, da jo odda v in- validskem domu v Trnovem. Kerle Stankič, Ljubljana. Devinska 1807-14

NAJIDENO je belo-rdede pleškano kolo. Dobi se Ježica št. 7. 1819-14

STOJ! NADISAL SI NASLOVNIKA IN MASLOVNE BOŠTE, NISI DA OZNAČIL Ulice in hišne številke.

TAKA POSILJKA TEŽKO DOIDE NASLOVNIKU V ROKE!

DNE 3. MARCA sem izgubil od Vipave do Ceste pri Sv. Križu torbico od kole- sa št. 28-180. Najditeja prosim, naj vrne proti nagradi na naslov Božič Adolf, Zapuže št. 6. Ajdovščina ali pa na Narodno milico Ajdovščina 1809-14

SVETLORJAVO AKTOVKO sem izgubil preteklo nedeljo dopoldne v tram- vaju od Dravlja do Ljubljane. Ose- bo, ki jo je pobrala prosim, da vrne vsaj listino na naslov, ki je razvi- razviden. 1817-14

MODERNO enosobno stanovanje v Za- grebu menjam za enakega v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. 1822-10

VEŠERNI JOPIČ, v katerem je bila listnica z dokumenti, sem izgubil dne 2. aprila v Domu na Goveku. Naj- diteja naprosam, da proti primerni nagradi vrne vsaj osebne dokumente na naslov Ster Milan, Trdinova ulica številka 7. 1825-14

ZAMENJAM dvosobno stanovanje v Ljubljani za enakega v Beogradu. Mitrovič, Rimska 5. 1828-10

ENOSOBNO stanovanje v Skofji Loki zamenjam za enako v Kranju ali okolici. Naslov v podružnici SP v Kranju. 1829-10

IZGUBILA sem listino z vsemi dokumen- ti in denarjem. Postnega najdi- telja prosim, da vsaj dokumente vr- ne na Cernič, Nova vas 24. pošta Ziri. 1830-14

RUDNIK LIGNITA VELENJE potrebu- je flautista, es klarinetista, 2 B klarinetista, 2 tenorista, 1 baritonista, 2 hornista, 3 za Es trombo in 1 B basista. Zazeleni so verzirani muzi- canti (rudarji in drugi poklici). Na- dovljeniki terjatve zbirna obveznost po- ravnavno do konca aprila podjetju Pla- tak. 1159-I

OB izgubi naše nepozabne žene, do- brite in skrbne matne FRANCISKE OKORN rojene KOZJEK, se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje. — Zaluzja rodbina Okoren in ostalo sorodstvo. — Spodnja Pesnica, dne 1. aprila 1950. 1204-14

OB izgubi naše žene in mami- ke ANICE SEVER se iskreno zahvalju- jemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za zadnje spremstvo, krasno cvetje in prelepe žalostinke. Posebno zahvalo dr. Cijanu Davornju za skrbno zdravniško nego in govorniku za posilo- vljene besede. — Zaluzja rodbina Se- verjeva. — Maribor, 30. marca 1950. Vsem, ki ste v tako velikem številu spremljali našo nepozabno hčerko in se- strico DAHINKO STRUMBELJ na nje- ni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje, se prisrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala za poslovljeni govor pri odprtjem grobu. — Zaluzji, 1235-I

UMRLI

Po kratki bolezni nas je 4. aprila za- pustila v starosti 41 let MARIJA KUNŠIC. Pogreb bo v Zgornji Gorjah 6. aprila ob 16. — Zaluzji: zarocenec Ernest, mati, sestra in bratje. — Gorje pri Bledu.

Uprava trgovskega podjetja Koloniale sporoča, da je nenadoma umrla naša dobra sodelavka tov. IVANKA OGRIN. Pogreb pokopnice bo v petek 7. aprila ob 10 na Vrhniki. — Zaluzji: družini izkazamo naše sozlagje. 1244-I

Za vedno je zaspala naša predoba mama IVANA CIRMAN rojena SOJER. Pogreb bo 7. aprila ob 14.30 izpred hiše Zalostsi, Tržaška cesta 111 na vi- škoki pokopališču. — Globoko žalost: hči, otroci, brat, sestri in ostalo so- rodstvo. 1243-I

Umrla nam je srčno ljubljena mami- ca ANGELA LONČARJEVA. Pokopali- smo jo 5. aprila na mestnem pokopali- šču. — Prosimo tihga sozlagja. — V Ljubljani, 8. aprila. — Dr. Dragotin Lončar s snom teorjem, hčerko Danico in ostalim sorodstvom. 1242-I

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 6. aprila ob 1: Srednja Evropa je pod vplivom prehodnega porednega ciklonskega razmerja, pritiska kj znižava pretežno leno vreme, zasedna bi zlovača Evropa na eta v območju 48-51S nizkega zračnega tlaka s slabim, deževnim vremenom. Danes je v Sloveniji pretežno sončno vreme s slabo, 1233-I

NEKAJ MISLI O LITERARNI KRITIKI

Drugi kongres književnikov je na novo sprožil tudi debato o literarni kritiki. O tem morebiti najkvalitetnejšem vprašanju današnje književnosti se odslej mnogo razpravlja na sestankih književnikov, manj v revijah in listih. Posebej nas vse zanimajo vzroki, zakaj se ta panoga naše književnosti, ki je v dobi med obema vojnama pokazala ne le silen razmah na zunan, temveč tudi velik napredek na znotraj, ne razvija več tako, kakor bi bilo treba. Mislim, da je še najbolj pravo zadel dr. Bratko Kreft, ki je v sedmi številki letošnjega »Gledališkega lista« pod naslovom »Dramaturški zapiski« načel to vprašanje ter povedal o njem nekaj zelo tehtnih misli. Po njegovem je razvoj naše kritike v

Frana Levstika, čigar kritično delo in uspeh v našem slovstvu je neovrgljiv dokaz za to, da je kritika potrebna, koristna ter soustvarjalna sila poleg slovstva. Za kar zadeva zgolj oblikovne sestavine literature, jezik in obliko v splošnem, more kritika ne le kot tolmáč iti skladno z razvojem književnosti, ampak jo more tudi usmerjati dalje, branč jo pred epigonstvom in neživljenjskostí. Se večji pomen pa more imeti kritika glede na vsebinske sestavine literature: na njene snovi, ideje in duha. Ravno Levstikov zglede je za to največji poučen. Njegove besede »Bog živi kritiko!«, s katerimi je začel svoje epohalno sodniško in hkrati graditeljsko delo pri nas, so bile po besedah urednika njegovega zbrana dela dr. Antona Slodnjaka izraz prepričanja, da je bila v tistem trenutku — na pragu druge polovice minuloga stoletja — »Slovenec literarna kritika najpotrebnejše, ne le kot neko notranje slovstveno opravilo, kot najvažnejša služba narodovemu življenju«. Zakaj Levstikova vodilna kritična misel je bila: neiskrenost, zla-ganost, epigonstvo, barbarstvo onča-sčenje književnega jezika, nepoštenost in lepa laž v književnosti dokazujejo, da tudi narodno politično življenje ni zdravo, da vlada v njem osebnost častiljepe in koristoljubje. Poznejši razvoj nam je pokazal, da je bila Levstikova kritika, ki je temeljila na estetskem in sociološkem gledanju na literaturo, največjega pomena za njen nadaljnji razvoj, a prav tako za duhovno rast vsega našega življenja vobče. Enake in podobne zglede, kako je kritika vodila in uravnavala literaturo in življenje — to dvoje se namreč nikoli ne da ločiti — nam nudijo tudi literaturo drugih narodov. Naj omenim le še velikega ruskega kritika Belinskega, ki je v prvi polovici preteklega stoletja odprl vrata socialno-realistični književnosti v Rusiji.

Vsi ti in taki primeri nam pričajo, da je pomen kritike v resnici velik ter da more kritika buditi speče tvorne sile v ljudstvu in jih po umetniških klicih v življenje. Kajpada so možni tudi nasprotni primeri, da namreč kritika zavira razvoj književnosti, za kar nam tudi literarna zgodovina pri nas in drugod neštetu zgledov. Moramo pa se še vprašati, kakšna boji kritika tako po svoji predmetni strani, kakor po svojem prijemu oziroma metodi.

K jasnejšemu razumevanju književne kritike, njenega pomena in njenih nalog naj pripomorejo tudi naslednje misli.

Mnogi so prepričani, da je kritika sploh nepotrebna, ali pa celo mislijo, da sta literatura in kritika dve nepomirljivi nasprotnici. Pri tem se resda lahko sklicujejo tudi na izjave pomembnih umetnikov. Med njimi naj imenujem na primer samo Goetheja ali pa Ivana Cankarja, čigar boj zoper tako imenovane recenze (ocene-vice) je dobil klasičen izraz v »Krpavni kobili« in »Beli krizantemi«. In vendarle je tako samo na videz. Ljudje, ki odklanjajo kritiko, so pre- zrlji dvoje. Prvič so vsi taki zgle- di, kakor sta navedena dva, samo primeri umetnikovega boja zoper negativno in škodljivo, skratka zoper lažno kritiko, ki tega imena sploh ne zasluži. Prav tako pa se moramo zavedati, da ustvarjajoči umetniki niso vedno do- bri in zanesljivi kritiki. Ivan Cankar je, kakor vemo, odklanjal velikega romanopisca Zolaja. Njegovo stališče sicer razumemo, šlo je za poudarek nasprotja dveh izrazitih osebnosti in umetnostnih struj, a pritrdititi moramo vendarle O. Zupanciča, ki pravi: »Kri- tik pa mora znati sedeti v različnih sedlih: univerzalnejši bi moral biti nego je umetnik.« To se pravi, kritik mora znati doumeti in pravilno oceniti in Zolaja in Cankarja.

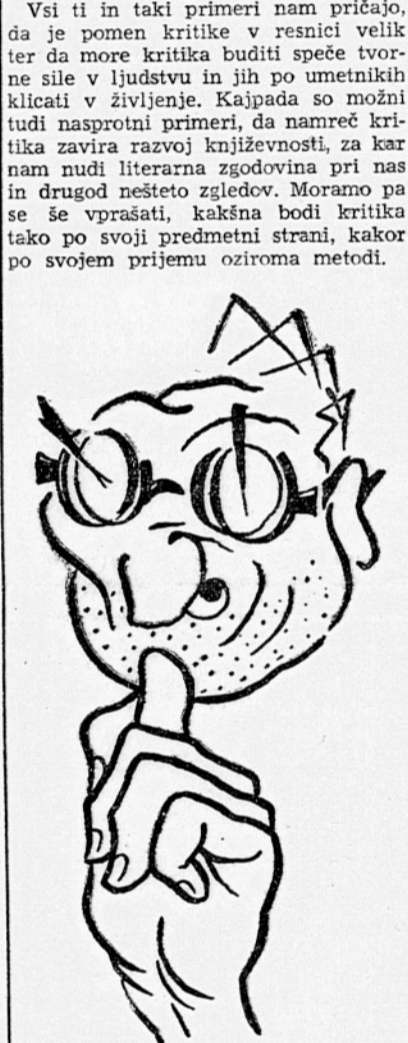
Nasprotovanje takini kritiki gotovo ni opravičljivo. Kritika je ne samo potrebna za zdrav razvoj literarnega ustvarjanja, marveč je hkrati prav tako organski pojav in pomembna panoga duhovnega in kulturnega ustvarjanja kakor umetnost. Res je, da kritika nikoli ni mogla ustvariti pisatelja kot takega, to je, mu ni po- delila umetniškega daru, ker mora biti leta v prvi vrsti prirojen: in vendarle je kritika, zlasti če je ho- dita vzporedno z literarnim ustvarjan- jem ali celo pred njim, neredko da- jala tako posameznikom kakor tudi celim generacijam orientacijo, jih opo- zarjala na napake in nove možnosti ter jih tako vodila po poti napredka.

Da je res tako, za to nam tudi slovstvena zgodovina neštetu prime- rov. Spominimo se samo na našega Matijo Copo in na njegov pozitivni vpliv na največjega slovenskega pes- nika Franceta Prešerna. Ali pa na

jalne osebnosti, ki ne zajema iz nekih abstraktnih, naučenih pravil, ampak iz bogastva svoje notranjosti, kar mu omogoča ne samo točno podoživeti sleherni literarno umetno, marveč mu hkrati nudi tudi dostojen izraz, s katerim tolmáč duha in slog pisateljevega dela, ugotavlja napake in vr- line tega dela ter obenem poišče tudi skrite vzroke, od kod pisateljeva sila oziroma nemoč. Čeprav kritiku pomaga oziroma razlaganost in izobrazba, ko oblikuje svoja spoznanja, pa le-ta vendarle temelje ne samo na erudiciji (znanju), temveč tudi na intuiciji (ne- posredno spoznanje, sposobnost dož- vetja). Zato literarna kritika nikoli ne vpliva toliko z dokazi, kolikor s pre- pričevalnostjo, z jasnovidnostjo, s ka- tero sodi, ter z entuziazmom, s katerim se navdušuje za kako delo ozi- roma ga odklanja.

Prava kritika je tedaj po svojem značaju oziroma metodi ustvarjalna ter izvira iz skladnosti razuma in na- vdiha. Kritiku ni potrebno samo ob- sežno literarno, filozofsko ter sociolo- ško znanje, marveč mora razen tega imeti tudi živ psihološki in estetski čut. Skratka — še enkrat navajam Zupanciča — iz kritika govori kultura.

Morda še manj jasnosti je po na- vadi glede predmeta kritike, to je, kaj naj kritika na umetnosti presoja. Jasno je, da se mora književna kritika ravnati po delih literature, kar po- meni, da se mora baviti z vsemi de- janskimi sestavinami literarnega dela. Navadno pa je kritika enostranska zaradi tega, ker poudarja namesto ce- lote literarne umetnine le njene po- sameznosti. Če odgovor na vprašanje po sestavinah literarnega umetniškega dela, pesmi, povesti ali drame, zgosti- mo v najpreprostejšo formulo, lo- čimo pri vsaki umetnini vsebino in obliko. Vsebinska vsebina, misli, ideje, motive, snovi, probleme in spa- da v sfero svetovnega in družbenega naziranja. Vsebinska je v umetnini njen »skaj«. A vsaka umetnina ima tudi svoj »kako«, obliko, v kateri si najde vsebinska svoj izraz. Zato je povsem upravičena le sintetična kritika, to je kritika, ki presoja sleherni literarno delo z vsebinskega in oblikovnega vi- dika, lahko bi rekli tudi z idejno- sociološkega ter estetskega vidika.

Enostransko je presojeti umetnost samo z vidika vsebine ali celo samo z vidika tematike, zakaj vse to nam pač lahko pokaže človeško, družbeno vrednost umetnine, njene etične, so- cialne, narodne ter vobče življenjske vrednote, ne odkrije pa nam njene umetniške vrednosti. Tak izključno idejno-sociološki vidik je potemtakem treba zavreči kot enostranski, zlasti še, če niti v lastnih mejah — kot idejna presoja — ne zajema iz pol- nosti življenja ter presoja umetnost izključno tematično ali ideološko-dog- matično. A prav tako je — z druge strani — enostranska kritika, ki se omejuje samo na sodbo glede oblike, tedaj tako imenovana larpurlartistična kritika. Jasno je, da takšna kritika, ki se ne ozira hkrati na vsebinsko stran ter preze človeške in družbene vrednote dela, ne zajame umetnine v celoti. Tako zgolj formalno presojanje literature je bilo pač posledica larpur- lartističnega naziranja polpretekle do- be, češ da umetnost nima ničesar skupnega z življenjem ter da je von- stran dobrega in slabega (Nietzsche), pa najsi razumemo dobro ali slabo v etičnem ali socialnem smislu. Toda to ni resnica. Vsaka resnična, živa umet- nina — in torej tudi literarna — ved- no izžareva nekaj, kar moramo nas- protni njeni obliki poudariti kot njeno vsebinsko ali idejo.

Kritika, ki hoče zajeti celoto lite- rarnega ustvarjanja ter biti tako za- rena ne samo v skladu z resničnim svet- lotno literarne umetnosti, ampak tudi življenjska, mora združevati oba vi- dika, oblikovnega in vsebinskega. Li- teratura ni nekaj, kar stoji ob strani in nad življenjem, marveč gradi svoj estetski svet levega vedno le na osno- vi življenjske borbe. Tega se mora zavedati tudi kritika, če hoče biti slovstvu ne samo veren tolmáč in pra- vičen sodnik, temveč tudi soustvar- jajoča moč in pogonska sila.

France Vodnik.

svetovno prvenstvo in naš nogomet

Znano je, da se je naša državna reprezentanca po zmagi nad Francijo (3:2) kvalificirala v finalno tekmo svetovnega nogometnega prvenstva. Po vrednosti in po prikazani igri je dosegel uspeh popolnoma za- služen. Tudi rezultat številnih gosto- vanj naših klubov v inozemstvu do- kazujejo kvaliteto jugoslovanskega no- gometna. Športni uspehi so naši jav- nosti itak znani. Prav je, da se sezna- mo tudi s hujšimi in pomanjkljivosti- mi, ki so jih naši nogometaši pokazali na dosedanjih tekmah za državno prvenstvo in na prvi trening tekmi A in B reprezentance.

Na tekmah s Francijo, težak poraz v srečanju z Avstrijo in neučinkovita igra naših vodilnih moštvo so prillile nogometne strokovnjake, da so začeli iskati pomanjkljivosti sistema igre.

Naš sistem igre je korak naprej k izpolnitvi nogometne igre. Mnogo in- zomeških moštvo, še osvaja jugoslovanski sistem (francoski in angleški moštva), ki se je zlasti na londonski olimpijadi izkazal zelo uspešen. Kakš- ne so značilnosti tega načina igranja? Naš sistem ima neke posebnosti, ki jih WM sistem ne izvajajo dosled- no. Za obrambo večinoma uporabljamo človeka. Uspeh ali neuspeh na- sprotnikove akcije zavisi predvsem od borbenosti in požrtvovalnosti obrambnih igralcev, ki morajo stari- ti na prvo žogo. Ožja obramba Di- namo (brata Horvat, Delić) n. pr. se odključeta prav v tem, zato je na-

sprotniku težko doseči gol. Sistem igre v polju zahteva hitre prehode v napad z dolgimi pasovi po zemlji in naglim osvajanjem terena, pri čemer izrata krilni važno vlogo, ko pritrjeta naše nasprotna branilca (s tem se v kazenskem prostoru ustvarja prazno mesto). To omogoča napadali trojici neovirano streljanje na vrata. Menja- nje mest je v tem sistemu popolnoma osvojeno. Najodločnejši predstavniki take igre je moštvo Partizana. Na zadnjih tekmah se vedno bolj opaža, da so napadalne akcije ligških mo- štvo preveč komplicirane. Značilno je sabloniranje sistema v napadu, kar je delo obrambi Dinamo dovolj možno- sti, da je pravocasnoma odvračala pro- gore Partizana. Vzrok slabe igre naših moštvo je končno tudi predolg od- mor do začetka državnega prvenstva. Točen načrt priprav državnega mo- štva se ni shodil. Sedanje priprave vodijo trenerji posameznih klubov, ki so dobili še potrebna navodila. Dober način stalne kontrole nad igralci je tudi ocenjevanje, ki ga naši nogomet- ni strokovnjaki že izvajajo.

Prav je, če navedemo nekaj opaz- ke, ki bodo v prihodnosti koristile za reprezentanco. Najboljše igra so pokazali krilski vrsti (A: Čajkovski I., Katnić, Djajić; B: Palfi, Jovanović, Atanacko- vić) medtem ko so bili napadali obeh moštvo slabi. Nepovezanost, ne- točnost streljanja na gol, nezadostna borbenost in hitrost, so bile njihove poglavite hibe. Nogomet se igra za gole. Pretirane kombinacijske poteze ustvarjajo igro dinamično in duhovito, ki je zanimiva. Zanimivo je misliti nekdanjega reprezentanta Fir- manica, ki pravi, da je treba igrati enostavno, držati se določenih načel in stremeti za tem, da se individual- ne sposobnosti izkoristijo čim učinko- vitejšje. Uspeh zavisi od hitro izvede- ne akcije, ki prisentni nasprotnikovo obrambo. To se lahko doseže s pomo- čjo krilcev, ki igrajo v napadu ofenzivno. (Čajkovski I., Jovanović, Djajić).

Neučinkovita igra napadalcev se kaže v rezultatu, ki večkrat ne ustre- žajo poteku tekme. Posebno pereč pro- blem je slabo izvajanje kazenskih strel- ov saj sta bila na letošnjih prvenstvenih tekmah I. in II. zvezne lige izmed 9 kazenskih strelov izko- riščena samo dva! Zanimivo je, da tudi inozemski tisk in nogometni stro- kovnjaki sodijo, da je največja po- manjkljivost naših igralcev neučinko- vitost pred vrati. Woili je se vedno naš najboljši strelac, čeprav zaradi pomanjkljive hitrosti in okornosti morda ne sodi več v reprezentanco.

Krilni igralci često zaustavljajo tem- po uvodnih akcij. Namesto da bi se širili, s čimer bi razenjal obrambo ter omogočili napadali trojici delo- vanje na širšem prostoru, prodirajo v sredino in komplicirajo igro. To je velika napaka. S tako taktiko so krila postala tako rekoč sestavni del na- padalne trojice in so popolnoma spre- mni za svojo vlogo. Mihaelovič, Vukas, Ognjanov in Vukosavljević so krila, ki jih hvalijo inozemski strokovnjaki. Toda vsak izmed njih ima tudi svoje napake. Mihaelovič je tipičen pred- stavnik pravkar omenjenega igranja. Igra bolj na zvezi, kakor na krilu. Iz- obilje se direktnega prodora v smeri vrata. Vukas pretirano preizvrava. Ne oddaja žoge v pravem trenutku. Vu- kosavljevič ima to slabo lastnost, da najenostavnejše situacije napravi kom- plicirane.

Dinamo : Lazio 1 : 0 (0 : 0)

Večera je bila v Zagrebu nogometna tekma med Dinamom in Laziom iz Rima. Ki je preteklo nedelo igral v Beogradu z našo državno reprezen- tanco. Za to srečanje so moštvo go- stov izpopolnili tudi klubovi igralci, ki so v nedeljo nastopili v državni reprezentaciji proti Avstriji.

Dinamo prvi v polju pred odgovorom igral na polovici Lazija in pokazal lepo kombinacijsko igro. Napad gostov je le nekajkrat prodr do kazenskega prostora Dinamo, toda akcije niso bile nevarne za gol. Čeprav so Zagrebci do- bro igrali v polju, pred odgovorom niso dosegli gola. Njihovi napadali igralci so znova pokazali, da nimajo realizatorskih sposobnosti. — Strnad, Dvornič in Benko so večkrat streljali, toda vedno mimo vrat tako, da bi se iz- kazal.

V začetku drugega polčasa je bil Di- namo v znatni premoči. V tem raz- doblju je padel tudi zmagoviti gol za Dinamo. Woili je z 20 metrov streljal prosti strel mimo živega zidu v desni kot. Vratar Lazija je intervenciral toda zaman.

Poslednjih 20 minut je imel inicia- tivno Lazio. Rimski nogometaši so v delu igre izvrstno zaigrali toda tudi oni so slabo streljali. Pred kom- cem igre je srednji napadalec z 18 m ostro streljal po zemlji, toda Arneri je žogo v padcu odbil v kot. To je bila edina zrela priložnost, ko bi Lazio lahko dosegel gol.

Moštvi s svojo igro nista zadovol- jili gledalcev. Najboljši na terenu je bil Horvat Ivica, odklikovali pa so se tudi Katnić, ki je igral kot gost, ter Gruskovnjak, Woili in Čajkovski. V italijanskem moštvo so postavili svo- jega moža Furiasa, Flaminija in Arce. Tekmi na stadionu Dinamo v Maksim- iru je prisostvovalo nad 25.000 gle- dalcev. Moštvi sta nastopili v nasled- njih postavah:

Lazio: De Fazio, Antonazzi, Furiasi, Albi, Spurio (Montanari, Piacentini), Sentimenti III., Puccinelli, Magri- ni, Arce, Flaminij, Penzo.

Dinamo: Arneri, Juric, Horvat I., Pukšec, Katnić, Gruskovnjak (Ciza- r), Strnad, Dvornič, Woili, Čajkov- ski, Benko.

Sodil je Podubski.

Mednarodni teniški turnir v Monte Carlu

Predivernejšim se je začel v Monte Carlu mednarodni teniški turnir, na katerem sodelujejo tudi jugoslovanski igralci. V igri posameznikov je Palada premagal Merciera (Svica) 6:2, 6:2, De Bello (Italija) Genetra (Nizozemska) 6:0, 6:0, Rolson (Svedska) Divorja (Belaija) 6:1, 6:0, Brjanam (Belgija) Rijsa (Nizozemska) 6:1, 6:1, Ulrich (Danska) Viserta (Nizozemska) 6:2.

Osam najboljših tekmovalcev, med njimi tudi Dragutin Batić, bo v igrah posameznikov tekmovalo sele v na- slednjem kolu.

V nadaljevanju tekmovalca je Petro- vić (Jugoslavija) premagal Chabansa (Francija) s 6:1, 4:6, 9:7, Palada (Jugoslavija) Bayerja (Francija) s 6:1, 7:5, Branovic (Jugoslavija) Chatona (6:1, 7:5, 6:2, 6:2. V drugem kolu je Petrović premagal Ulaka (Danska) s 7:5, 6:0, Branovic premagal del Bello (Itali- ja) s 7:5, 6:2.

Pri tekmovalcu naših parov, kjer so- delujeta tudi naša para Mitić-Palada in Branovic-Laszlo, so bili dosegjeni na- slednji važnejši rezultati: Belardinelli del Bello (Italija) sta premagala del Bello (Belaija) s 6:4, 6:2, naš drugi par pa je premagal v prvem kolu Ita- lijana Gorla in Scribania s 6:1, 7:5, 6:2, 6:2, dočim je v drugem kolu izgubil borbo s Svedom Bergelinom in David- sonom z 2:6, 3:6, 3:6, Belardinelli del Bello sta premagala Američana Pathya in Dorfmana s 6:2, 6:3, 3:6, 6:6.

Še nekaj podrobnosti o uspehu naših smučarjev v Italiji

Od leta 1931 naprej organizira smučarski klub Canin iz Udina vsako leto smuk s Kanina. Proga prav gotovo sodi med tiste, ki jim tudi najboljši tekmovalci ne pravijo, da so lahke. Ze dolžina okoli 2.500 m z visinsko razliko okoli 900 m to dovolj jasno kaže.

Če pogledamo nazaj, bomo med zmagovalci kaninskega smuka našli znana imena kot so Švicar Zog, Ita- lijana Lacedelli in Chieroni, Avstrija- ca Gasper in Feifer, ki prista na to smuk tudi v mednarodnem merilu pomeni dovolj in da družstva pošiljajo nanj svoje najboljše tekmovalce. Leta 1935 je bil razpisane še izredno dra- goocen pokal za zmagovalno moštvo dveh tekmovalcev istega kluba. Pokal je prehodna in preide v trajno last po 3-kratni zaporedni zmagi ali 5-kratni v presledkih. Doslej to se ni uspelo nobenemu društvu.

Letos so organizatorji posvetili pri- reditvi posebno pozornost. Na tekmi smo gledali celotno vrsto najbol- zjih tekmovalcev iz Švice, Francije, Avstrije, Italije in Jugoslavije. Na startu so se zbrali predstavniki Jugo- slavije, Italije, Avstrije in Nemčije. Posebno Italijani so tekmi posvetili posebno pozornost, saj so poslali vsi svoje najboljše alpske smučarje z iz- jemo Zeno Colaja.

Naša reprezentanca, ki so jo sestav- ljali Tine Mulej, Matevž in Slavko Lu- kanc, Jože Bertonec in Ciril Fraček, je tokrat prav gotovo najbolj znanih tekmovalcev iz Švice, Francije, Avstrije, Italije in Jugoslavije. Na startu so se zbrali predstavniki Jugo- slavije, Italije, Avstrije in Nemčije. Posebno Italijani so tekmi posvetili posebno pozornost, saj so poslali vsi svoje najboljše alpske smučarje z iz- jemo Zeno Colaja.

Izredno dobra moralna kondicija in volja pa sta hitro premagala ta ne- prijetni začetek. Tineček je dal na noge svoje rezane smučerje in naj- prijetnejšim vlek terer. Praček pa je stisnil zobe in dalje treniral, vendar je poškodba vplivala na njegov uspeh pri tekmi.

Kmalu smo opazili, da ostali tekmo- valci med njimi tudi skanoni naših tekmovalcev. Posebno Tineček in Matevž sta jih motila v njihovih prognozah in res sta to na dan tekme v nedeljo tudi pokazala. Tisočem gle- dalcev ob prog; in na cilju je zasta- vil dihi, ko so gledali neverjetno drz- na cilju je s proge poročal, ko se je snustil s starta Tineček: Čudovita hi- strost, neverjetna drznost, dosegal najhitrejši itd. In res so ure poka- zale, ko je Mulej svisnil skozi cilj, da ima najboljši čas. Samo dvema za

njim je uspelo, da sta čas vožnje skrajšala, in to najboljšima Italijano- ma Montiju in Gartnerju. Ostali sam- pion so to pot morali kloniti pred Tinečkom. Tudi Matevž Hukanec je vo- zil sijajno, toda imel je smolo, da je padel morda na enem najlažjih mest. Kljub temu je vozil bolje kot Avstri- jci razen enega. Po dosegem času sodeč, bi to pot brez Lukancevega padca Jugoslovani za letošnje leto od- nesli prehodni pokal. Slavko Lukanc je vozil s svojo običajno sigurnostjo in hitrostjo na 10. mesto. Miti za Bertonec niti za Pračka ne mo- remo reči, da sta vozila slabo. Obema se je poznalo, da sta imela izredno neprimerne smuči. Praček pa še poleg tega poškodbo na ramu.

Uspeh na kaninskem smuku je za uspešnih v Kanadu gotovo eden naj- boljših, ki smo jih v alpskih discipli- nah dosegli v inozemstvu. Naši tek- movalci so takoj dobili razna oficila- nna vabila na smučarske prireditve v Italiji, Avstriji in Franciji. Po tekmi so prejeli dve pokala in vrsto lepih daril. S svojim nastopom so vzbudili sploš- no zanimanje in priznanje in tako prispevali k ugledu socialistične Jugo- slavije.

TEHNIČNI REZULTATI:

- 1 Monti Eugenio (Italija) 2:10.4 minu- te, 2. Gartner Carlo (I) 2:12, 3. Mulej Tine (Jug.) 2:17.3, 4. Lacedelli Alberto (I) 2:20.7, 5. Alvera Albino (I) 2:21.2, 6. Walter Kornelius (Avstrija) 2:23.2, 7. Cattarini Amadeo (I) 2:24.8, 8. Lukanc Matevž (Jug.) 2:25.8, 9. Mayer Hias (Nemčija) 2:25.8, 10. Lukanc Slavko (Jug) 2:26.3, 20. Bertonec Jože (Jug) 2:35.9, 28. Praček Ciril (Jug) 2:47.4. — Na startu je bilo 40 tekmovalcev.

SPORED IV. KOLA REPUBLISKE LIGE

- v nedeljo 9. aprila:
 - Proleter (Koper): Branik ob 15 (Kir- bilj), Drava ob 15 (Sveti Peter), Gre- goriš: Zelezničar (Gor.) ob 15 (pov. Kranj), Krim: Zelezničar (Mrb) ob 15.45 (Gjud), Korotan: Proletarec ob 15 (Pre- nar), Kladivar: Milinčić ob 15 (Trnov- sek), Nafta: Sobota ob 15 (Podpečan), Ljubina iz I. kola Drava: Zelezničar (Mrb) ob 15.45, 3.9 za Zelezničarja, ker je v moštvo Drave nastopil kazno- vani izravec.
- MLADINSKA LIGA
 - Rudar: Kladivar ob 15 (Sorl), Sobota: Korotan ob 10.30 (Sušteršič), Slovan: Odred ob 9 (Oblastni odbor Ljubljana), Kamnik: Zelezničar (Mrb) ob 15 (pov. Kranj), Krim: Proleter (Koper) ob 15.40 (Marjan Gjud), Branik: Zelezničar (Lj) ob 15.30 (Krek).

Drobne šahovske novice

Naslednje šahovsko predavanje v Ra- diju Ljubljana bo 13. t. m. ob 21.05.

Oblastni turnir tretjekategoričev se prične za obe skupini 6. t. m. v Diškem domu (TSS). Vidovdanska 2 igralo se bo v četrtih ob 19 in nedeljah do- doline.

»Tega smo malo zvedeli, pa že tega malega je dovolj. Kaj pa bi tudi vse skupaj moglo biti — nepokornost kakor tu pri nas. Če so Postfrevčani rekli, da ne gredo za gonjake, če so Chodovci odrekli vsi vožnje —»

»To že vse vemo!« je gosposčina prekinila čenčavega komornika. »A kaj je prinesel sel iz Kúta,«

»Natančno tega ravno ne vem, to je pač povedal samo Njegovi Milosti. A toliko je prišlo vsem na ušesa, da ti Chodi, Bog se nas usmili, ti čudaski in trdi ljudje, poče- njajo prav tako v Pčinovcah in v Lhoti, kakor poče- njajo v Straži in Tumačovu?«

»V Straži in Tumačovu?« je začudeno dvignila glas gospa Lamingerjeva. »Kaj se je pa tam zgodilo?«

»Oprostite, tega ne veste? Tam pravijo, da ljudje love po gozdovih kakor po svojem, streljajo divjačino, love v zanke —»

»Kaj pa logarji?«

»Taj je tisto, Vaša Milost. V Tumačovu so menda logarji pretepli, ko je tam nekemu podri psa.«

»Pa v Pčinovcah?«

»Sel je od tam prinesel podobno novice, samo da je menda bilo se huje. Sin rihtarja samega, starega Serlov- skega —»

V tem je komornik pretrgal stavek, kakor bi bil odse- kal, in gledal zavzeto v stranska vrata, skozi katera je vstopal njegov gospodar, gospod baron pl. Albenreuthski.

»Kaj spet česnaš, klokoket stari?« je ostro prijel ko- mornika. »Sam ko zajec, habjega srca, pa straši še drugi! Kaj vedno otrobi vežeš!«

PEŠJANI

»Kaj govoriš!«
»Ah, mamica, vi ne verjamete, kako je tu dolgočasno in kako sem žalostna! Neprestano okoli in okoli tišina ko v grobu, nikjer nobenega veselejšega glasu, vsi so, kakor bi jim jezik zavezal in jim sapo zaprl. O, dobro vem, da če bi oče — Oče je tako zamišljen, resen in pogosto na- taknen. In vi, mamica, se tudi neprestano ozirate po njem. Danes se posebej. Danes to nedeljsko popoldne nima ne konca ne kraja — je pristavila bolj živo, skoraj z jokom.

Dušen materin vzdih je izrazil njeno pritrjevanje. Kljub temu se je plemkinja lotila hčerko pomiriti in tolažiti.

»Preveč ognjeviata si, dite moje, in veliko zahtevaš. Ta doba je za te sama po sebi — zdaj nikjer ni veselja.«

»Zdaj, v predpustu! Niti v Pragi?«

»Res, privoščila bi ti — in sebi tudi.«

»Prago, kajne? Vidite, mamica, tudi jam je dolgčas.«

»O, ne, meni bi ne bilo dolgčas. Jam sem se navadila na to tiho zakonje. Toda skrbim in strah!«

»Kakšna.«

»Za očeta. Tako sem bila vesela, da je vse v kraju, da bo zdaj mir, ko nimajo več fistih nesrečnih majestatov. Toda to ljudstvo! Kako se je kar čez nos spremenilo! Kar čisto, a pač skoraj vse zamočle, iz vsega je videti, da

v ljudstvu nekaj vre, da je zelo nezadovoljno, in meni pogosto prihaja misel —»

Plemkinja je odsekano umolknila.

»Kakšna? Da bi se mogoče spuntali?«

»Povsod je bil tak mir — nikjer se niso nič upirali, zdaj pa ti nenadoma počejo vse slušati. Očividno so med ljudstvom taki, ki ga ščuvajo, ki ga spodbadajo, zato ne bi bilo nič čudnega —»

»Pa zakaj nas oče pusti tu?«

»Za božjo voljo, otrok, da mu ne bi kaj takega omenila! Zelo bi ga nakačila. Mogoče da sem preveč prestrašena, preveč plašna, saj gotovo ni nobene nevarnosti. Saj bi nas sicer oče ne puščal tu.« je prigovarjala umerjena gospa, že vnaprej se boječ jeze svojega soproga, ki bi mu gotovo zavrela, ko bi hčerka sama omenila to zadevo.

Plemkinja je komaj dogovorila, ko so se odprla vrata. Vstopil je stari Peter, komornik, nesoč gorečo svečo na dvorannem srebrnem svečniku. Sivolasi, golobradi mož, v temnem, preščipjenem suknjiču, v širokih, crnih hlačah, ki so segale do kolen, ter v nogavica iste barve se je damama poklonil ter, želeč jima dober večer, postavil svečnik na clavicemalo pred gosposčino. Pristrčni ton po- zdravlja in komornikovo vedenje je pričalo, da je bil da- mama več kakor zgolj služabnik. To naklonjenost si je zaslužil z dolgoletno vdano službo že pri rajnem očetu gospe Lamingerjeve pl. Albenreuthske, pri starem gospo- du Lobkoviškem, po čigar smrti je stopil v službo njegove hčere, prav za prav njenega soproga, katerega komornik

je postal. Srce starega Petra in vsaka njegova misel pa je bila posvečena prvemu gospodarju, rajnemu gospodu Lobkoviškemu, na katerega ni mogel pozabiti.

»Kaj je novega, dragi Peter?« ga je nagovorila mlada plemkinja. Peter, ki se je že vračal proti vratom, je obstal, napravil nato spet nekaj korakov, se spet ustavil, nato pa zmajal z glavo in dejal:

»Milostijava gosposčina, ko bi mogel reči tako, kakor sem vedno dejal Njegovi Milosti vašemu gospodu dedu blagega in slavnega spomina. »Kako je, Peter?« je račil vedno vprašati. »Dobro, Vaša Milost.« — »Je kaj novega?« — »Ne, Vaša Milost, z dovoljenjem, vse pri starem. Povsod red in mir.«

»Kaj se je spet kaj novega zgodilo?« je vprašala gospa Lamingerjeva, ostro mereč zaskrbljen obraz zvestega služabnika.

»Saj bi že starega bilo dovolj, Vaša Milost. Pri nas, to je na gospostvu Njegove Milosti rajnega gospoda očeta Vaše milosti svoj živ dan ni prišlo do česa takega. Ljud- stvo je lepo delalo in robotalo in bilo spoštljivo in po- nižno do vsakega grajskega in vsakega iz grajske uradnike! Kaj pa zdaj? Saj tlaka res ni nič prijetnega, toda z gos- posko se pravi dati in na Dunaj k Cesarji Milosti pošiljati pritožbe proti gospodu, to je pa že preveč.«

»Je sel iz Kúta se vedno v pisarni?«

»Da, Vaša Milost. Toda konja so mu že osedlali. Tako odjaha.«

»In kaj je prinesel?«